Participatieverslag

Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk

De Koelste binnenstad van Nederland



Juni 2024

Participatieverslag Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk.

Voor u ligt het participatieverslag van de Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk. In dit verslag laten we zien hoe belanghebbenden en bewoners zijn betrokken bij het opstellen van de visie, welke reacties we hebben ontvangen en hoe deze in de visie zijn verwerkt.

1. Participatiestrategie

In het kader van de communicatie/participatie is een participatiestrategie opgesteld. Daarin wordt de aanleiding tot het maken van de visie benoemd en wordt de aanpak beschreven (bijlage 1).

2. Klankbordgroep Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk

Voor het tot stand komen van de Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk is een klankbordgroep samengesteld. Hierin zijn vertegenwoordigd:

- Bewonersplatform Arnhem 6811
- Platform Binnenstad Arnhem (PBA)
- Arnhems Platform Chronisch Zieken en gehandicapten (APCG)
- Stichting Welzijn Ouderen Arnhem (SWOA)

De SWAO kon deelname in de klankbordgroep helaas door capaciteitsproblemen in de organisatie niet voortzetten en gaf aan zich graag te laten vertegenwoordigen door APCG omdat belangen vergelijkbaar zijn.

De klankbordgroep is vier keer bij elkaar gekomen tijdens verschillende fasen in het proces. Onderdelen in de visie zijn toegelicht en input is opgehaald. De ontvangen input is zoveel mogelijk meegenomen en verwerkt in de visie. Hieronder wordt toegelicht wat er met de input is gedaan. De klankbordgroep is positief over het toevoegen van groen en het verbeteren van de beleving, leefbaarheid en verblijfkwaliteit in de binnenstad. Enkele reacties die besproken en meegenomen zijn worden hieronder kort toegelicht:

<u>Arnhems Platform Chronisch Zieken en gehandicapten (APCG)</u>
Vanuit APCG is een schriftelijke reactie ontvangen op de uitgangpunten in de visie die zijn toegelicht. Naar aanleiding van deze reacties heeft een overleg plaatsgevonden. De schriftelijke reactie van APCG en de afspraken die hierover zijn gemaakt zijn vastgelegd in een verslag (zie bijlage 2a en 2b). Op basis van deze reacties is de visie op de onderdelen die betrekking hebben op toegankelijkheid verder aangescherpt en aangepast en is het uitgangspunt om de binnenstad voor iedereen toegankelijk te maken expliciet als een van de belangrijke uitgangspunten in de visie opgenomen als onderdeel in het Arnhems DNA. Het Handboek Toegankelijkheid is opgenomen als belangrijk uitgangspunt bij toekomstige projecten in de openbare ruimte.

<u>Arnhem6811</u>
Vanuit het bewonersplatform Arnhem6811 is onder andere aandacht gevraagd voor het gebruik van het water voor de Jansbeek en de grens van de visie aan de rand van de binnensingels. De singelparken zijn in de visie buiten beschouwing gelaten omdat hier andere vraagstukken spelen en andere uitgangspunten gelden dan in de binnenstad. Het is een visie op hoofdlijnen waarin de kaders en richtlijnen worden beschreven voor toekomstige projecten in de openbare ruimte die bijdragen aan de hittebestrijding in de binnenstad. In de visie is opgenomen dat bij de uitwerking van de visie m.b.t.

de Jansbeek verder onderzocht moet worden welke kansen en technische (on)mogelijkheden er zijn m.b.t. het beekwater. Niet de grens van de visie, maar de kansen die er liggen zijn daarvoor uitgangspunt. Over de beek is ook bestuurlijk overleg geweest tussen de Stichting Jansbeek Boven Water en wethouder Roelofs. De wethouder heeft aangegeven dat er een haalbaarheidsstudie zal worden uitgevoerd naar de beek in de singels. Bij het Waterschap is er geen draagvlak voor het terugbrengen van de beek in de binnenstad. Het water van de Jansbeek is belangrijk voor het doorspoelen van de Lauwersgracht. Het markeren van de oorspronkelijke beekloop met water gerelateerde kunstwerken vindt 6811 ook de moeite waard. Dit idee wordt meegenomen in het kader van de haalbaarheidsstudie.

Platform Binnenstad Arnhem (PBA)
Belangrijk uitgangpunt in de visie is het principe “zet de voetganger op 1” en daaraan gekoppeld “het verbeteren van de verblijfskwaliteit in de binnenstad”. Om hiervoor ruimte te creëren is in de visie onder andere voorgesteld op plekken de lokale mobiliteit te herschikken (éénrichting, woonerf, vastgestelde routes). Of het maaiveldparkeren van auto’s terug te dringen en het verwijderen van stilstaande fietsen uit de openbare ruimte geleidelijk op te bouwen, e.e.a. conform de uitgangspunten in het (op dit moment nog niet vastgestelde) Duurzaam Mobiliteitsplan. Hierbij vraagt PBA aandacht om dit gefaseerd in te voeren en ervoor te zorgen dat de bereikbaarheid en de toegankelijkheid in de binnenstad gewaarborgd blijft. Dit is toegevoegd bij de uitgangspunten in de visie.

Op 14 mei 2024 is op verzoek van PBA de visie toegelicht in de Transitiewerkgroep van BPA. De Transitiewerkgroep heeft de visie positief ontvangen en ziet de uitwerking van de visie graag tegemoet.

3. **“Brede” omgeving**

Voor het informeren en raadplegen van de brede omgeving zijn onderstaande communicatiemiddelen ingezet:
- Er is projectpagina gemaakt op de website van de gemeente Arnhem, te vinden via www.arnhem.nl/visiebinnenstad.
- Er is een e-mailadres aangemaakt die gebruikt is in de verschillende media, waar men vragen kon stellen en informatie kon krijgen visiebinnenstad@arnhem.nl.
- Er zijn informatiedagen georganiseerd op 24 en 25 mei 2024 op het Johnny van Doornplein waar geinteresseerden via borden en een tentdoek de visie konden bekijken of waar men in gesprek kon gaan met betrokken ambtenaren, zie hierna verder uitgewerkt.
- Voor de informatiedagen zijn online uitnodigingen verstuurd aan, de klankbordgroep, stakeholders, evenementenorganisatoren in de Arnhemse Binnenstad en naar raadsleden en fractievolgers. Zie de lijst met uitgenodigde stakeholders en evenementencoördinatoren in bijlage 1
- De informatiedagen zijn van tevoren via de socialmediakanalen van de gemeente Arnhem aangekondigd.
- Tijdens de informatiedagen zelf zijn via de socialmediakanalen van de gemeente Arnhem oproepen gedaan om ook langs te komen.
- Via de online e-mail nieuwsbrief (ArnhemMail) zijn geabonneerden geinformeerd over de visie en de informatiedagen.
- Een artikel geplaatst op de gemeentepagina in de Arnhemse Koerier van 11 mei 2024 (bijlage 3)
- Ditzelfde artikel is gedeeld op Chainels op 6 mei 2024 met 866 bedrijven (1107 gebruikers)
- En op verzoek van de wijkmanager is dit artikel geplaatst op de facebookpagina van Arnhem6811.

Informatiedagen vrijdag 24 en zaterdag 25 mei





De informatiedagen op vrijdag 24 en zaterdag 25 mei 2024 hebben plaatsgevonden in de openbare ruimte op het Johnny van Doornplein (van 9.00 tot 16.00 uur). Daarvoor is op het plein tussen het bewegend bos een informatietent opgezet met een bedrukte zijwand waar de visiekaart op is geprojecteerd, een picknickbank geplaatst en negen communicatieborden opgesteld. Deze communicatiepanelen zijn weergegeven op (bijlage 4 panelen). Bezoekers van de binnenstad, bewoners en ondernemers gingen met tien ambtenaren en twee ontwerpers van Buro OMGEVING uit België in gesprek over de visie.

Ruim 300 geïnteresseerden hebben de informatiestand bezocht. De meesten daarvan zijn in gesprek gegaan. De bezoekers hebben deze manier van informeren zeer positief ervaren. Ook de betrokken collega's vonden deze interactieve vorm van participeren goed werken. Nagenoeg iedereen die we gesproken hebben is zeer enthousiast over de visie , o.a. over de vergroening en verkoeling, het aantrekkelijker maken van de binnenstad, de vermindering van de hoeveelheid verkeer en zwerffietsen en specifiek over de aanpak van het Johnny van Doornplein. De positieve reacties voerden de boventoon. Ook zijn er opmerkingen gemaakt m.b.t. de uitvoering van de visie. De opmerkingen en vragen hebben we gebundeld en opgenomen in bijlage 5.

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de reacties die we hebben ontvangen en wat we daarmee hebben gedaan en/of kunnen doen in de toekomst.

Veelal positieve reacties
Zoals al eerder beschreven zijn er veel positieve reacties en er waren gesprekken met veel enthousiasme, energie en inspiratie. De bezoekers vinden aanpak van hittestress belangrijk en zien de aanpak van klimaatproblematiek als een belangrijke opgave. Groen maakt het wonen en bezoeken van de binnenstad plezierig en ook worden kansen gezien met betrekking tot het verminderen van de hoeveelheid verkeer en straatparkeren en het verwijderen van gestalde fietsen in de openbare ruimte ten gunste van groen.

Reacties die al in de visie zitten en meegenomen worden.
Daarnaast zijn er ook veel ideeën en wensen geopperd die een plek in de visie hebben gekregen, of kunnen worden meegenomen in de toekomst als concrete projecten worden uitgevoerd. Zo zijn een aantal concrete plekken genoemd die vergroend kunnen worden, wordt er gevraagd of inheemse

beplanting kan worden gestimuleerd en of op plekken maaiveldparkeren kan worden verwijderd ten gunste van groen. Er is een vraag gesteld of er ook integrale plannen worden gemaakt, en niet alleen bekeken vanuit klimaat en groen. In het uitvoeringsprogramma wordt uitdrukkelijk gezocht naar meekoppelkansen en de uitvoeringsprojecten worden integraal aangepakt. Ook worden kansen rondom vergroenen van daktuinen en gevelbeplanting beschreven en geven de kaders in de visie ruimte voor zitplekken op schaduwrijke plekken evenals het versmallen van straten ten gunste van groen. Ook de vraag om bewoners eventueel een rol te geven in het beheer van het groen in de openbare ruimte sluit aan bij de ambities in de visie.

Vragen over het vervolg van de visie; wordt de visie ook echt uitgevoerd?
Naast veel enthousiasme zijn er vragen over het uitvoeren van de visie; men vindt het belangrijk dat het niet alleen bij een visie blijft, maar dat het plan ook wordt uitgevoerd. Een van de aanleidingen voor het opstellen van de visie is dat het wenselijk is om een handleiding te hebben voor het ontwerp en de inrichting van een uniforme openbare ruimte bij toekomstige projecten in de binnenstad. Dus in die zin zal de visie, na vaststelling, dienen als een belangrijk kader. De visie moet gezien worden als toekomstplan. Het uitvoering geven aan de visie is afhankelijk van de middelen die hiervoor de komende jaren beschikbaar worden gesteld. Van belang is dat bij alle toekomstige projecten steeds weer de uitgangspunten in de visie worden meegenomen. Op die manier kan de visie gefaseerd en stapsgewijs vorm krijgen. Van belang is dat bij alle toekomstige inspanningen in de binnenstad de visie als leidraad wordt gebruikt, bijvoorbeeld bij vernieuwing van de riolering, aanpassingen aan straten om te voldoen aan veranderende behoeften, het aanpakken van veiligheidskwesties en bijvoorbeeld bij ruimtelijke ontwikkelingsprojecten zoals rondom het Stadstheater, het Bartok – of Bestuurskwartier. Maar hoe dan ook kost de uitvoering van de ambities, zoals beschreven in de visie, veel geld en is daarmee afhankelijk van de financiële middelen die daarvoor de komende jaren beschikbaar zullen worden gesteld.

Beheer
Naast veel enthousiasme hebben we ook zorgen gehoord over het beheer van de huidige en toekomstige groene ruimtes in de binnenstad. Het huidige beheer in de binnenstad richt zich voornamelijk op bestrating en groen. Bewoners en bezoekers geven aan dat het huidige beheer ook te wensen over laat. Dit is een belangrijk aandachtspunt bij het uitvoeren van de visie en is ook als randvoorwaarde opgenomen. Met het opstellen van de visie is duidelijk geworden dat de gewenste verschuiving van verharding naar groen tot een toename van beheer- en onderhoudskosten zal leiden. Het is nodig om een visie te ontwikkelen hoe met deze toename van beheerkosten kan worden omgegaan. Dit moet niet alleen op het niveau van de binnenstad maar stadsbreed bekeken worden. Bij het in beeld brengen van de beheerkosten moeten ook aspecten zoals klimaatwinst en circulariteit worden meegewogen. Bij dit alles staat een beheerbewuste aanpassing van de openbare ruimte voorop. Ook bewoners en ondernemers kunnen (onder voorwaarden) worden betrokken bij het onderhoud van beplanting in de straten. Ook kunnen er proefprojecten in de binnenstad worden opgezet om te testen en kennis te delen. Dit moet leiden tot een robuuste openbare ruimte die eveneens bestand is tegen de gebruiksdruk in de binnenstad, bij zoals bv. stadsfeesten en evenementen.

Jansbeek
Een aantal vragen hadden betrekking op de Jansbeek. Door de “Stichting Jansbeek boven water” is hierover een schriftelijke reactie ingediend. Deze is opgenomen in bijlage 6. Zoals hiervoor al is aangegeven biedt de Jansbeek kansen voor verkoeling in de binnenstad. Deze kansen zijn beschreven in de visie. Het gebruik van (beek)water in de binnenstad moet echter nog verder worden onderzocht. Er wordt een haalbaarheidsstudie gedaan naar het bovengronds brengen van de beek binnen het singelgebied.

Spelen
Er worden in de huidige situatie meer kansen gezien voor spelen in de binnenstad. Momenteel ontbreken speelelementen veelal in de binnenstad, maar er is vraag naar de integratie van spelaanleiding in de openbare ruimte. Spelen heeft in de visie een belangrijke plek gekregen. Er worden kansen beschreven voor spelen op verschillende plekken in de binnenstad. De gewenste locaties zijn de struinstraten, woonstraten, stadshoven en verborgen tuinen. Belangrijk is dat speelaanleidingen passend zijn bij de sfeer en het gebruik van de locatie om het gewenste gedrag uit te lokken, zowel nu als in de toekomst. Bij de keuze van de speelelementen staan duurzame materialen voorop.

Reacties t.a.v. fietsen
Een aantal keren is de overlast van (geparkeerde) fietsen aan de orde geweest. Er is inmiddels een fietsparkeerplan binnenstad opgesteld, een van de doelen is om de overlast van geparkeerde fietsen aan te pakken.

Hoe moeten we omgaan met parkeren van bakfietsen, waar kan men die kwijt in de binnenstad? Een bakfiets is een van de afwijkende vormen van een fiets. Nu kunnen deze net als de scooters bijvoorbeeld in de (bewaakte) stalling aan het Gele Rijdersplein gestald worden.

Daarnaast wordt de bereikbaarheid van de fietskelder op Johnny van Doorn als een knelpunt ervaren om daar je fiets te parkeren. Dit heeft betrekking op de openingstijden en de schuine helling. De rode loper die uitgelegd was werd gewaardeerd en leidde ertoe dat fietsers eerder afstapten om te lopen naar de entree. De gemeente Arnhem wil de openingstijden graag uitbreiden tot middernacht. Daarnaast kijken we ook naar het beter toegankelijk en zichtbaar maken van de stalling.

Reacties die betrekking hebben op andere projecten
Er zijn verschillende reacties gegeven die betrekking hebben op de uitwerking van projecten. M.n. de Rijnkade is hierbij een aantal keer genoemd. Deze reacties zijn teruggekoppeld aan de betreffende collega's die hiermee bezig zijn, zodat deze opmerkingen in die projecten kunnen worden bekeken en afgewogen.

Bewegend bos/Johnny van Doornplein
De recente aanpak van het Johnny van Doornplein leverde bijzonder positieve reacties op. Men is blij dat de fietsen zijn weggehaald en hier (tijdelijk) groen voor in de plaats is gekomen. Ook hebben we kritische reacties gehoord, onder andere over de grootte van de bakken waar de (bewegende) bomen in staan en het gemis van de zitplekken die zijn weggehaald op het Johnny van Doornplein. De huidige inrichting met bakken is een tijdelijke inrichting. De zitplaatsen zijn weggehaald in verband met de toenemende overlast op en rond het plein. Ze keren zeker terug, maar pas bij de uitvoering van het definitieve ontwerp voor dit plein. Dan verdwijnen ook de hoge bakken om plaats te maken voor een beplanting (en extra bomen) in de volle grond.

Vragen over wonen in de binnenstad
Er zijn enkele vragen gesteld over het bouwen van woningen en de leegstand van winkelpanden en boven winkels. De Visie Openbare Ruimte en Koele netwerk gaat over de openbare ruimte en niet over wat er zich afspeelt binnen de gebouwen. Maar leegstand van winkels en verdiepingen boven winkels hebben wel degelijk effect op de beleving en het functioneren van het centrum. Het heeft een negatieve uitstraling en daarmee ook een negatieve impact op de openbare ruimte en de beleving daarvan. De aanpak en oplossing van dit probleem ligt niet zozeer in de openbare ruimte als wel in de gebouwen en de ontwikkelingen die plaatsvinden in het centrum. De Omgevingsvisie geeft aan dat er

voor het centrum een ontwikkelperspectief opgesteld moet worden met een compacter winkelgebied en een studie naar verdichting met wonen in het centrum.
Vanwege deze opdracht, maar zeker ook vanwege de toenemende leegstand, zijn we inmiddels ook gestart met het maken van dit Ontwikkelperspectief voor de binnenstad.

Reacties m.b.t. overlast/gevoel van onveiligheid
Hoewel het onderwerp overlast niet direct onderdeel is van de visie zijn zorgen rondom toenemende overlast ook genoemd. Recente cijfers van het CBS laten zien dat niet alleen in Arnhem maar in heel Nederland het aantal dak- en thuislozen is toegenomen en daarmee ook de overlast en gevoel van onveiligheid op verschillende plekken in de openbare ruimte in de stad. De plekken met veel overlast, zogenaamde hotspots, zijn bij ons in beeld. Op deze plekken is er inzet door wijkveiligheidspartners. Door hen wordt de situatie aangepakt door o.a. interventies en intensivering van de inzet van straatcoaches, GGD en de stichting Barka die o.a. extra hulp en ondersteuning biedt aan dakloze EU-burgers. Daarnaast start per 1 juli 2024 de 24 uurs opvang en begeleiding voor dakloze niet-rechthebbende EU-burgers. Verder wordt momenteel onderzocht of we uitvoering kunnen geven om in pilotvorm in de zogenaamde ‘tussenuren’ (de uren dat inloopvoorziening Het Kruispunt en nachtopvang de Duif gesloten is) een beschutte ruimte overdag te creëren. Dit aanvullend op de reeds bestaande (24-uurs) voorzieningen. De overlastgevers zijn overigens niet uitsluitend dakloze of thuisloze mensen, maar betreft een diverse kwetsbare groep. Indien in de binnenstad of andere specifieke plekken in de stad sprake is van overlast of de sociale veiligheid niet goed is georganiseerd, ontvangen wij deze signalen graag zodat we daar gericht acties op kunnen zetten. Bewoners en ondernemers kunnen zich melden via het algemeen e-mailadres csa@leefomgevingarnhem.nl of bij het TLO- inloopspreekuur op de woensdagochtend van 09.00 tot 12.00 uur op de Steenstraat 66. Een melding doen via Fixi kan ook. De door bezoekers genoemde plekken, zoals de Looierstraat, zijn reeds bij ons in beeld.

Reacties m.b.t. openbare toiletten
Openbare toiletten zijn geen onderdeel van de visie openbare ruimte. In de binnenstad zijn er twee openbare toiletunits, die worden beheerd door de gemeente (Openbare Ruimte). Locaties: Nieuwstraat 25 en Willemsplein 45A (met ruime openingstijden van 08.00 tot en met 23.00 uur). Daarnaast bevinden zich in de binnenstad verschillende semiopenbare toiletten. Voor het overzicht over en gebruik van toiletten in de binnenstad wordt verwezen naar de zgn. HogeNood-app. Dit is een toiletapplicatie via de mobiele telefoon waarmee het dichtstbijzijnde openbare toilet of semiopenbare toilet te vinden is. Het toevoegen van extra openbare toiletten in de binnenstad is (te) kostbaar.

Overzicht bijlagen:

BIJLAGE 1 Participatiestrategie

BIJLAGE 2 Reactie van en antwoorden aan APCG

BIJLAGE 3 Gemeentepagina Arnhemse Koerier 11 mei 2024

BIJLAGE 4 Afbeeldingen panelen

BIJLAGE 5 Opgehaalde reacties communicatie 2-daagse 24 en 25 mei 2024

BIJLAGE 6 Toegestuurde reactie Stichting Jansbeek boven Water

BIJLAGE 1
Participatiestrategie

Communicatie/participatieaanpak

Visie openbare ruimte en koele netwerk binnenstad Arnhem

In het kort

Er zijn verschillende redenen voor een nieuwe visie op de openbare ruimte in de binnenstad:

- De binnenstad verandert van 'place to buy' naar 'place to meet'. Ook wordt er steeds meer gewoond in de binnenstad en dat vraagt om een andere inrichting van de openbare ruimte.
- De uitstraling laat momenteel te wensen over. Er is een mengelmoes van materialen, meubilair, stijlen en een (te) grote nadruk op verhardingen.
- Openbare ruimte in de binnenstad is schaars. Tegelijkertijd moet er heel veel in deze beperkte ruimte: winkelen maar ook verblijven en spelen, lopen maar ook fietsen, auto's en OV, parkeren voor de auto en fiets maar ook aantrekkelijke groene ruimtes. Riolering, kabels en leidingen in de bodem, maar ook ruimte voor bomen, water en energietransitie. Kortom: de optelsom aan functies is groter dan de beschikbare openbare ruimte. Er moeten duidelijke keuzes gemaakt worden voor de binnenstad op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, vergroenen, mobiliteit, welzijn, gezondheid, beleving en esthetiek.
- De binnenstad is één van de meest hete en versteende gebieden van Arnhem. De 'kaarten' laten een hoge mate van hittestress zien. Het is de wens om te komen tot een koele route-netwerk, zodat mensen met een kwetsbare gezondheid op een aangename manier in de binnenstad kunnen verblijven.
- De natuurstenen bestrating die in veel winkelstraten ligt, levert teveel beheerproblemen op en versterkt het hitte-effect.

In de visie leggen we duidelijke kaders en spelregels vast zodat we houvast hebben bij nieuwe inrichtingen en bij beheer en onderhoudsplannen. Met de visie komen we ook tot een koel netwerk dat de hele binnenstad omvat. Op hoofdlijnen bestaat de visie uit:

1. een kaart met de hoofdstructuur van de binnenstad in verschillende typen ruimten: straten (winkelstraten, struinstraten, woonstraten) en plekken (pleinen, hoven en verborgen tuinen).
2. de spelregels (toolbox) die we hierover per type plek afspreken, zowel voor het koele netwerk als voor de openbare ruimte .

Waarom willen we hierover communiceren en participeren?

We willen bewoners, ondernemers, gebruikers, stakeholders en andere belanghebbenden informeren en raadplegen over de *visie openbare ruimte binnenstad en koele netwerk*. Omdat de binnenstad van iedere Arnhemmer is en we bezoekers een warm welkom willen geven en de verblijfskwaliteit willen verbeteren. En omdat plannen kwalitatief beter worden door kennis en inbreng van de gebruikers en bewoners van de binnenstad.

Daarnaast is de *visie binnenstad openbare ruimte en koele netwerk* een uniek project omdat we hiermee de klimaatopgave voor de hele binnenstad in één keer aanpakken. Deze aanpak op deze

schaal, in een compacte, versteende historische binnenstad is uniek voor steden in Nederland en Europa. Dat willen we aan onze inwoners laten zien en andere gemeenten en Europese partners mee inspireren.

Waarover informeren / raadplegen we de doelgroepen?

We informeren de doelgroepen over de volgende elementen:

- Het probleem / de aanleiding
- De conceptvisie die bestaat uit de kaart met de verschillende typen straten en plekken en de bijbehorende spelregels. Dat kunnen we laten zien aan de hand van de referentiebeelden en de schetsen die bureau Omgeving per type straat heeft gemaakt.
- Koele netwerk als uniek onderdeel in visie

We vragen de klankbordgroep en de publieksgroepen om mee te denken over de visie:

- Wat is goed aan het plan / de spelregels? Waar word je blij van?
- Wat mist er?
- Welke zorgen heb je? Welke knelpunten zie je?

M.b.t het groen kunnen we vragen stellen over:

- Uw mening over de grootte van het groen?
- Zou u zelf groen willen adopteren? Of toevoegen van eigen groen (wijzen op subsidie)?
- Wat is er nodig voor het onderhoud en beheer van het groen?

Doelgroepen

We onderscheiden de volgende gebruikers en stakeholders:

- Raad
- Klankbordgroep (PBA, APCG, Arnhem 6811 en SWOA)
- Algemene publieksgroepen Arnhem (zie bijlage voor toelichting)
- Georganiseerde publieksgroepen Arnhem (zie bijlage voor toelichting)

Factoren van invloed op communicatie/participatieaanpak

Voor we overgaan op de aanpak / strategie zetten we hier een aantal punten op een rij die van invloed zijn op de communicatiestrategie.

- Via andere participatietrajecten die onlangs in de binnenstad zijn gehouden zoals de wijkgroenagenda en het duurzaam mobiliteitsplan, is al veel bekend hoe stakeholders aankijken tegen de openbare ruimte in de binnenstad.
- Onderzoek zoals de *Arnhemse Leefbare Wijkenmonitor 2021* geeft beeld wat inwoners belangrijk vinden qua beleving van het centrum.
- Er zijn signalen van participatiemoeheid in de binnenstad. Er is afgelopen periode al veelvuldig en over verschillende onderwerpen geparticipeerd in de (binnen)stad.

Aanpak

De bovenstaande factoren maakt dat we kiezen voor verschillende manieren van communicatie/participatie met de stakeholders.

Doelgroep	Niveau van participatie	Vorm
Raad	Meeweten	Informeren over informatiedagen 24 en 25 mei
Klankbordgroep (6811, PBA, APCG, SWOA (vertegenwoordigd door APCG)	Meeweten: proces, voortgang en resultaten Meedenken: eigen ambities in visie, reageren op kaart en inrichtingsprincipes	Diverse fysieke overleggen (van start van project medio 2023 tot aan afronding/besluitvorming)
Algemene publieksgroepen en de georganiseerde publieksgroepen	Meeweten en meedenken: ▪ voortgang en eindresultaat project ▪ uniekheid visie: hele binnenstad voorbereid op veranderende klimaat ▪ kaart en inrichtingsprincipes	We koppelen het gesprek met de stad over de visie aan het wandelende bos. In het bos maken we op 24 en 25 mei tijdens een participatieweek/weekend een groene huiskamer waar we de inwoners informeren en met hen in gesprek gaan over de visie. Andere manieren waarmee we inwoners informeren zijn: een webpagina op arnhem.nl, ArnhemMail, social media en gedrukte media. We presenteren in juni de visie bij CASA.
Andere gemeenten	Meeweten: resultaten en uniekheid visie: de hele binnenstad als een koel netwerk (schaalgrootte in historische compacte binnenstad)	Persbericht via verschillende (vak)media na vaststellen visie
Life IP-partners	Meeweten: kennis en resultaten van de visie voor ontwikkeling van het klimaatadaptatiebeleid van hun eigen binnensteden	Via netwerk Life IP

Bijlage 1 algemene en geïnteresseerde publiekgroepen

Toeschouwers (algemene publiekgroepen)

- Inwoners (vanuit marketing i.p.v. gebruik)
- Dagjestocht mensen (idem)
- Stichting Creatief Arnhem (kunnen bijdragen aan identiteit Arnhem)

Geïnteresseerden (georganiseerde publieksgroepen)

- Inwoners binnenstad (doel: prettige leefomgeving, groen, maaiveld parkeren,eenrichtingsverkeer)

- Stichting Creatief Arnhem
- Casa Arnhem
- Vereniging Stadsschoon
- Citymarketing Arnhem
- Arnhem Klimaatbestendig
- Groen Arnhem
- VGGM
- Groene Rijders
- Connexxion
- Arnhemse Markten
- OKA
- Arnhems Hart
- Vecu
- City Centrum Arnhem
- Koninklijke Nederlandse Horeca afdeling Arnhem
- Kinderburgemeester
- Contactpersoon Spelen

Evenementenorganisatoren:

- Bridge to Bridge Swim
- Bureau Kessel
- Cafe Theater Festival
- Ciel Your event
- Cirque de la liberte
- Courage National Events B.V.
- CU2 B.V.
- De Melkfabriek Arnhem VOF
- DOCKS
- FDFA
- Free Your Mind Festival BV
- HAC
- Innovate
- Jelmer
- Keti Koti
- Koningsdag
- Luxor Live

- Matrixx
- Musis
- OV Korenmarkt
- PBA
- Robin Atema
- Sophie Schijf

BIJLAGE 2
Inkomende reactie van en antwoorden aan APCG
- A) Schriftelijke reactie APCG
- B) Reactie gemeente (afgestemd met APCG)

A)
Inkomende reactie van APCG op presentatie 11 maart 2024 door Buro Omgeving
Visie Openbare Ruimte en koel netwerk, hieronder ogenomen:

Wat opvalt is dat toegankelijkheid geen expliciete opgave of doelstelling is in de visie. Dat past niet bij de doelstellingen van de gemeente om een inclusieve stad te zijn en de ambities van de gemeente op het gebied van toegankelijkheid.
Daarom vinden wij dat een inclusieve (binnen)stad als hoofdprincipe zou moeten worden opgenomen en dat een toegankelijke, inclusieve openbare ruimte als onderdeel van de Arnhemse Stijl zou moeten worden benoemd.

De rode klinker krijgt een prominente plek in de Arnhemse Stijl. Zoals wij hebben aangegeven in de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep, is het feit dat de Arnhemse binnenstad vrijwel geheel met rode klinkers bestraat is een probleem voor de toegankelijkheid. Wij hebben toen het belang van heldere zonering van verschillende weggebruikers aangegeven. Een toegankelijke openbare ruimte vraagt om overzicht en enige voorspelbaarheid over hoe andere mensen zich zullen gedragen. Daarvoor zijn duidelijke visuele (en voelbare) signalen nodig, enkel een verschil in legpatroon van klinkers is hiervoor niet voldoende, er is echt onderscheidende bestrating nodig.

Kwalitatieve openbare ruimte
Hier moet in elk geval verwezen worden naar de normen van het handboek toegankelijke openbare ruimte. Die zijn stads breed het uitgangspunt bij inrichting van de openbare ruimte, dus ook bij de binnenstad.

Verder zijn er een aantal punten opgenomen die (potentieel) strijdig zijn met toegankelijkheid:
- Voorkom drempels en hoogteverschillen;

Uiteraard moet onnodig hoogteverschil worden voorkomen omdat dit problemen in toegankelijkheid kan geven. Echter, er werd in de presentatie ook gesproken over het weglaten van verhoogde stoepen. Dat is onwenselijk, omdat fietsers en auto's dan gemakkelijk op de stoep kunnen komen. Dit levert gevaarlijke en onoverzichtelijke situaties op voor mensen met een beperking. We zien dit nu al bijvoorbeeld bij het Kleine Oord en de Turfstraat. Uiteraard is het belangrijk om in gelijkvloerse oversteken te voorzien, door regelmatig bandverlagingen te maken.
- Meng verkeer waar mogelijk;

Dit is een ontoegankelijk uitgangspunt, shared space is een ontoegankelijk principe. Het gaat er vanuit dat je al je zintuigen kunt gebruiken om je te oriënteren en bewegen, waarbij op basis van oogcontact tussen mensen voorrang wordt bepaalt. Zoals aangegeven in de eerste klankbordgroep samenkomst, sluit dat mensen met een beperking uit. Iemand met een zintuigelijke beperking kan niet evenveel zintuigen gebruiken als mensen zonder beperking. Mensen die vanuit een psychische kwetsbaarheid of verstandelijke beperking prikkelgevoelig zijn, kun niet in zulke situaties geen overzicht houden. Het is dus noodzakelijk dat er fiets- en autovrije "loop"zones komen, waar voetgangers en mensen in (handbewogen) rolstoel of met scootmobiel op trage stand, zich veilig kunnen verplaatsen. Fietsers zijn een diverse groep, ook mensen met een elektrische rolstoel en scootmobiel zijn vaak 'fietser',

daarnaast bestaan er nog diverse aangepaste fietsen, zoals handbikes, driewielfietsen etc. Het mengen van auto's en fietsers is alleen mogelijk wanneer de snelheid van het verkeer laag is, anders is een apart fietspad noodzakelijk.

- Bescherm erfgoed en waardevolle gevels; belangrijke kanttekening hier is dat soms aanpassingen noodzakelijk is om deze voor iedereen toegankelijk te maken.
- Spelaanleidingen

Neem op dat deze inclusief ontworpen moeten worden, ook geschikt voor ouders en kinderen met een beperking. Benoem hiervoor de richtlijnen van het samenspeelnetwerk.
Alle gekozen foto's zijn van ontoegankelijke speelplekken, dat is niet het beeld dat uitgestraald zou moeten worden. Over gekozen beeldmateriaal en visualisatie zullen we aan het einde nog een toelichting geven.

Klimaatadaptatie
Dit is natuurlijk een collectief belang, we weten dat juist mensen met een beperking/ chronische ziekte net als andere groepen die te maken krijgen met discriminatie en uitsluiting, als eerste problemen zullen ondervinden van klimaatverandering.
Tegelijkertijd mag het niet zo zijn dat klimaatadaptatie mensen met een beperking verder uitsluit. Zorg dan ook dat bij klimaatadaptatie toegankelijkheid steeds weer randvoorwaarde is.

Vergroening
Dit kan goed samengaan met toegankelijkheid, maar daarbij moeten wel randvoorwaarden in acht genomen worden.
Overhangend en overgroeiend groen maakt de openbare ruimte slecht toegankelijk, zeker voor mensen met een visuele beperking.
Dat stel eisen aan hoe de plantvakken worden ingesloten en aan het beplantingsplan.
Kies voor lage, stekel, brandhaar en doornloze begroeiing aan de randen. Verder uit de looproute kan hogere begroeiing mogelijk zijn, maar je moet er ook vanuit zittend en kind perspectief overzicht kunnen houden.
Voor geveltuinen en begroeiing zijn strikte afspraken nodig met eisen aan beheer.
Bomen moeten hoogopgesnoeid worden, zodat er een afhangende takken zijn.
Tot slot vormen grote hoeveelheden stuifmeel in de lucht een probleem voor mensen met luchtwegaandoeningen. Dat wil zeggen dat er beter voor insecten bestoven begroeiing kan worden dan voor windbestuivers.

Vanuit prikkelgevoeligheid kan het toevoegen van groen positief werken voor een aangenamer verblijf in de binnenstad. Groen is rustiger om naar te kijken en kan bijdragen aan gevoel van ruimte en helpt ook om andere prikkels (zoals geluid) te dempen. Belangrijk is om het zo in te richten dat er niet als nog allemaal door mensen gemaakte (storende) elementen in komen zoals fietsen, borden etc.
Groene plekken die heel vol zijn met mensen helpen niet tegen prikkels. Natuurlijk zijn koele plekken om te kunnen verblijven wel belangrijk, maar denk bij de inrichting van het groen na hoe druk het er kan worden.
Niet alle groene plekken hoeven ook bedoeld te zijn om er te verblijven. Het Gele Rijdersplein is hier een mooi voorbeeld van. Dit is veel groen, ruimtelijk opgezet en nodigt niet uit om er te verblijven. Juist door die combinatie is het een fijne plek in het drukke centrum. Het is belangrijk om dit soort plekken te behouden en creëren en niet alle groene plekken in te richten voor recreatie.

Lichtnetwerk

Verlichting is belangrijk voor een toegankelijke binnenstad. Uitgangpunt moet zijn gelijkmatige verlichting, zonder verblindende bronnen. Scherpe overgangen tussen licht en donker moeten worden voorkomen, evenals flikkerende lichten.
Indien niet goed toegepast zorgt verlichting juist voor verslechteren van toegankelijkheid en kan zelfs gevaarlijk zijn voor mensen met bijvoorbeeld epilepsie.

Percentages verharding
Hoe is toegankelijkheid meegenomen in het bepalen van deze percentages? Met name van de tuinen (max 10%) vragen wij ons af of dit voldoende om de tuinen toegankelijk te maken/houden? Belangrijk om daarbij te realiseren dat halfverharding in de binnenstad geen toegankelijke manier van bestraten is.
Hierover is afstemming met toegankelijkheidsadviseurs van openbare ruimte noodzakelijk.

Inspiratieschetsen
Johnny van Doornplein: Zorg dat er een duidelijke route voor fietsers komt naar de fietsenstalling, maak daar ook echt een oversteeksituatie van voor voetgangers.
Land van de Markt: Zorg dat mensen niet per ongeluk in de fontein terecht kunnen komen, nu geen enkele geleiding om hier houvast te geven geschetst.
Nieuwe plein: Ongewenst daar de GPP’s te verwijderen, zijn veel gebruikt, belangrijke plek om de stad in te gaan.
Nieuwstraat: huidige schets ziet eruit alsof hier de bedoeling is om beleefbaar groen te maken, wat er dan weer zeer ontoegankelijk uitziet. Groen dat beleefbaar moet zijn, moet dat voor iedereen zijn, er kan ook gekozen worden voor groen om naar te kijken, dan zou het voor niemand toegankelijk moeten zijn.

Visualisering van de visie
Wat opvalt is dat de gebruikte personages in de visie niet echt een representatie van de Arnhemse inwoners zijn. Het zijn allemaal witte mensen zonder (zichtbare) beperking. Bij het maken van een visie voor de stad is een goede representatie van haar inwoners belangrijk. De gemeente heeft zelf onderzoek laten doen hoe inwoners van minderheidsgroepen zich vertegenwoordigd voelen in de communicatie. Wij adviseren hierover contact op te nemen met Jozé van den Hurk (communicatie adviseur gemeente Arnhem), hij kan de visie van de gemeente hierop toelichten.
Vanuit ons vinden wij het belangrijk dat in elke visualisatie die (in opdracht van) de gemeente maakt, ook representatie van inwoners met een (zichtbare) beperking is en dat toegankelijkheidselementen zichtbaar aanwezig zijn. Dat wil zeggen dat routegeleiding voor mensen met een visuele beperking ook in schetsen te zien is op de plekken waar die in werkelijkheid zou moeten komen, dat bandverlagingen voor mensen die niet van de stoep kunnen stappen worden ingetekend etc.
Op die manier laat je als gemeente vanaf het begin zien dat je de stad voor iedereen ontwerpt. Alle huidige inspiratieschetsen zien er niet (goed) toegankelijk uit, dat is niet het gewenste startpunt.

B)
Antwoorden op reacties APCG
Visie openbare ruimte
28 mei 2024

ALGEMEEN
- Een inclusieve (binnen)stad als hoofdprincipe opnemen
- Dit is meegenomen in de Arnhemse stijl en de basis ingrediënten. Dit is de basis van het hele document. Deze ingrediënten zijn in elk type plek geïntegreerd.

- Een toegankelijke, inclusieve openbare ruimte als onderdeel van de Arnhemse Stijl benoemen
- Dit is meegenomen en aangepast onder de basis ingrediënten van de Arnhemse stijl

- Onderscheidende bestrating nodig
- Naar aanleiding van deze opmerking is een onderscheid in kleur aangebracht in de verharding van de type straten.
- Waar dit in de uitwerking niet mogelijk (of vanuit gebruik niet nodig) is, zal dit worden gedaan door gebruik te maken van verschillende texturen in het materiaal

KLIMAATADAPTATIE VERSUS TOEGANKELIJKHEID
- Zorg dan ook dat bij klimaatadaptatie toegankelijkheid steeds weer randvoorwaarde is (verwerken in tekst)
- De link tussen beheer en toegankelijkheid is uitdrukkelijk benoemd in het document.

VERGROENING
- Overhangend en overgroeiend groen mag geen belemmering vormen (slechte toegankelijkheid)
- Dit is tekstueel aangepast in de bouwstenen en de uitwerking van de type straten.
- In de toekomst zal bij elk project zorgvuldig worden onderzocht of groen de openbare ruimte goed toegankelijk maakt.

- Kies voor lage, stekel, brandhaar en doornloze begroeiing aan de randen. Verder van de looproute kan hogere begroeiing toegepast worden, maar vanuit zittend perspectief (ook vanuit een kind) moet overzicht behouden kunnen worden
- Dit is tekstueel meegenomen in de bouwstenen

- Beheer: bomen moeten hoogopgesnoeid worden om afhangende takken te vermijden
- Dit is tekstueel meegenomen in de bouwstenen

- Bij keuze van beplantingssoorten gaat de voorkeur naar planten die door insecten worden bestoven dan windbestuivers (luchtwegen)
- Hierin zit een tegenstrijdigheid met de ambitie volgens biodiversiteit. En daardoor de algemene gezondheid van bewoners.
Er is advies gevraagd bij de Wageningen Universiteit t.a.v. pollenallergenen, zodat we bij de plantenkeuze bepaalde soorten die veel problemen geven voor mensen met longaandoeningen kunnen aansluiten. We kunnen niet per definitie alle windbestoven planten uitsluiten omdat dit ten koste gaat van de biodiversiteit.
- Volgens het laatste wetenschappelijke onderzoek in Europa, waaronder studies in Nederlandse steden, zijn er niet genoeg insecten om planten te bestuiven. Daarom brengt het kiezen van alleen planten die afhankelijk zijn van bestuiving door insecten de biodiversiteit, vooral bomen, in stedelijke gebieden in gevaar.
- We hebben kennis genomen van de voorkeur die jullie hebben aangegeven maar alles afgewogen hebben we op basis van bovengenoemde argumenten de tekst niet 1 op 1 overgenomen. De beplantingssoorten maken ook geen onderdeel uit van het handboek toegankelijkheid.

- *Toevoegen in tekst:* **Niet alle groene plekken hoeven bedoeld te zijn om er te verblijven**. Het Gele Rijdersplein is hier een mooi voorbeeld van. Dit is veel groen, ruimtelijk opgezet en nodigt niet uit om er te verblijven. Juist door die combinatie is het een fijne plek in het drukke centrum. Het is belangrijk om dit soort plekken te behouden en creëren en niet alle groene plekken in te richten voor recreatie.

- Recreatie wordt aangetrokken in bepaalde delen van stadshoven en pleinen. De verborgen tuinen en kleine stadshoven zijn de luwere plekken en zijn bedoeld om rust te bieden aan bewoners en bezoekers. De tekst is hierop niet helemaal 1 op 1 overgenomen.

VERBORGEN TUINEN
- **Halfverharding** verborgen tuinen = toegankelijkheid is hier belangrijk, afstemming nodig met toegankelijkheidsadviseurs van openbare ruimte
- Dit is tekstueel overgenomen en verduidelijkt
- Opmerking: 10% verharding uit visie, uitgangspunt zo veel mogelijk groen en toegankelijke routes. Je zet jezelf anders te veel vast. We nemen een nuancering mee in de tekst.

INSPIRATIESCHETSEN
- Johnny van Doornplein: Zorg dat er een duidelijke route voor fietsers komt naar de fietsenstalling, maak daar ook echt een oversteeksituatie van voor voetgangers.
- Nieuwe plein: Ongewenst daar de GPP's te verwijderen, zijn veel gebruikt, belangrijke plek om de stad in te gaan.
- Nieuwstraat: huidige schets ziet eruit alsof hier de bedoeling is om beleefbaar groen te maken, wat er dan weer zeer ontoegankelijk uitziet. Groen dat beleefbaar moet zijn, moet dat voor iedereen zijn
- Land van de Markt: geleiding rond verneveling/fontein
- De inspiratieschetsen dienen als inspiratieschetsen en kunnen dus nog niet gelezen worden als uitgewerkte ontwerpen.
- Deze opmerkingen worden meegegeven als randvoorwaarden voor de inspiratieschetsen in de onderzoeksnota, zo kunnen deze als leidraad worden gebruikt bij een verdere uitwerking van deze plekken.
- De personen in de beelden werden aangepast, mensen met rolstoelen en andere huidskleuren werden toegevoegd.

KWALITATIEVE OPENBARE RUIMTE
- Verwijzen naar de normen van het handboek toegankelijke openbare ruimte.
- Dit is verwerkt in het inleidend stukje van de bouwstenen rond kwalitatieve openbare ruimte
- De Arnhemse Standaard Toegankelijkheid openbare ruimte, september 2023 is toegevoegd. .
- Voorkom drempels en hoogteverschillen **= onwenselijk om verhoogde stoepen weg te laten**
- Dit wordt gekaderd in relatie tot integrale toegankelijkheid.
- We gaan dit in per project goed onderzoeken (checken) zodat het conform het handboek toegankelijkheid is.
- Meng verkeer waar mogelijk = **shared space is een ontoegankelijk principe**. Het gaat er vanuit dat je al je zintuigen kunt gebruiken om je te oriënteren en bewegen, waarbij op basis van oogcontact tussen mensen voorrang wordt bepaalt. Zoals aangegeven in de eerste klankbordgroep samenkomst, sluit dat mensen met een beperking uit
- Dit werd tekstueel verduidelijkt, het hoofdprincipe voor de binnenstad is dat de voetganger op 1 staat. Dit doen we door de uitbreiding van de voetgangerszone.
- De uitspraken die de visie doet is gelinkt aan de ruimtelijke impact van "shared space", niet het verkeerskundige
- In de visie wordt duidelijk opgenomen dat daar waar gemotoriseerd verkeer aanwezig is, rekening gehouden moet worden met de integrale toegankelijkheid.

- Bescherm erfgoed en waardevolle gevels = noot toevoegen in bundel, dat **soms aanpassingen noodzakelijk zijn om deze voor iedereen toegankelijk te maken.**
- Dit is tekstueel meegenomen

- **Spelaanleidingen** = neem volgende zaken mee in de tekst = deze moeten inclusief ontworpen worden, ook geschikt voor ouders en kinderen met een beperking. Benoem hiervoor de richtlijnen van het samenspeelnetwerk.
- Dit is tekstueel meegenomen

VERLICHTING
- Geen scherpe overgangen van licht naar donker
- Dit werd meegenomen als uitgangspunt in de Arnhemse stijl
- Uitgangspunt gelijkmatige verlichting

BEELDEN
- Alle huidige beelden zien er niet (goed) toegankelijk uit
- Bandverlagingen stoep intekenen
- Routegeleiding toevoegen
- In de beelden van de type straten werd een kleurcontrast toegevoegd. Rode gebakken steen met een natuursteen band in een onderscheidende, contrasterende kleur als routegeleiding.
- Bandverlaging stoep is niet van toepassing in de beelden
- Voor de winkelstraat werd een scenario opgemaakt waarbij de het kleurverschil in bestrating werd gehouden
- Beplanting zal in de toekomst een belangrijke routegeleider worden
- De visie moet gezien worden als een leidraad voor de uitwerking van concrete projecten. Dat betekent dat voor elk project de toegankelijkheid primaire zal worden gecheckt op alle aspecten die in het handboek zijn beschreven

BIJLAGE 3
Gemeentepagina Arnhemse Koerier 11 mei 2024



Arnhem, de koelste en ‘coolste’ binnenstad van Nederland

In de binnenstad van Arnhem wordt gewoond, gewerkt, gewinkeld en we genieten er van horeca, een rijk cultuuraanbod en evenementen. Er gebeurt veel. In 2040 zal de binnenstad van Arnhem minder winkels hebben, maar ook zullen er meer woningen zijn en is er meer ruimte voor cultuur en werken. Daarnaast is de openbare ruimte onvoldoende voorbereid op het veranderende klimaat. De binnenstad is de heetste plek van Arnhem en bij hevige regenbuien is er wateroverlast. Dat betekent dat de openbare ruimte mee moet veranderen en meer ruimte moet bieden voor prettig verblijven en ontmoeten en er is meer ruimte nodig voor de voetganger. Daarom maken we de visie ‘Openbare Ruimte en Koele Netwerk’

In de visie staan kaders voor de inrichting van de openbare ruimte in de binnenstad. Het DNA van Arnhem moet met de visie beter tot haar recht komen en de binnenstad wordt leefbaarder door groen en bomen toe te voegen. Er is meer aandacht voor verblijven en ontmoeten en voor een netwerk van koele plekken en routes, zodat iedereen prettig kan verblijven in de ‘coolste binnenstad van Nederland’. De voetganger staat hierbij op 1 en er is aandacht voor een inclusieve inrichting.

Handleiding voor inrichten openbare ruimte
Met deze visie hebben we een handleiding voor het ontwerp en de inrichting van de openbare ruimte en er staat in hoe we in de toekomst projecten in de binnenstad gaan uitvoeren. In de visie zijn spelregels opgenomen voor hoe verschillende plekken en straten in de Arnhemse binnenstad,

toegankelijk en veilig voor iedereen.
Samen met vertegenwoordigers van de bewoners, ondernemers en belangenorganisaties werken we aan de visie. Verwacht wordt dat deze visie voor de zomer wordt afgerond. Daarna wordt de visie ter besluitvorming voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

De conceptvisie bestaat uit een aantal hoofdprincipes die onder andere betrekking hebben op:
- Aantrekkelijke entrees voor bezoekers en bewoners van de binnenstad/
- Een koel netwerk langs plekken in de binnenstad waar hitte- of wateroverlast is.
- Verschillende groene plekken waar je elkaar kan ontmoeten en waar verblijven (in de schaduw) centraal staat, maar ook kunt spelen.
- Verschillende type straten die elk een eigen inrichting krijgen die past bij het karakter van het type straat, waarbij er in ieder geval aandacht is voor verkoeling en verblijfskwaliteit.

Kijk op www.arnhem.nl/visiebinnenstad voor uitgebreidere informatie over de visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk binnenstad.

Informatiedagen 24 en 25 mei

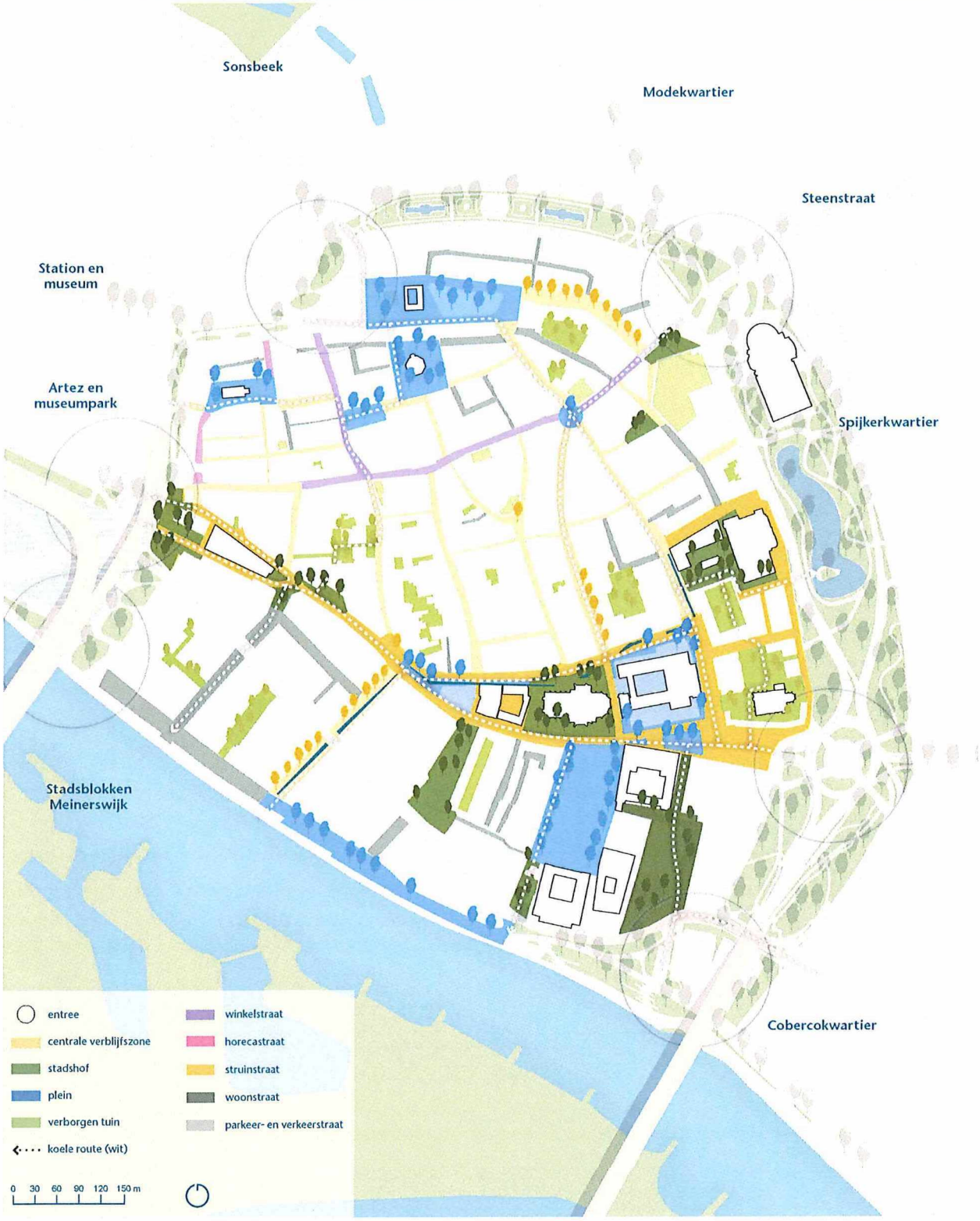
Op vrijdag 24 en zaterdag 25 mei staan we tussen 9.00 en 16.00 uur op het Johnny van Doornplein om Arnhemmers te informeren over de conceptvisie. U kunt dan uitwerkingen zien van de visie en vragen stellen of opmerkingen op de visie delen.


© OMGEVING

Om een beeld te geven van hoe verschillende plekken er mogelijk in de toekomst uit zouden kunnen komen te zien, zijn voor een aantal plekken sfeerbeelden gemaakt. Dit is nog geen definitief ontwerp, maar het laat zien wat er mogelijk is binnen de visie als we de spelregels gebruiken, wat belangrijk is en ook hoe het beeld van de openbare ruimte kan gaan veranderen.

BIJLAGE 4
Afbeeldingen panelen

Visie openbare ruimte en koele netwerk



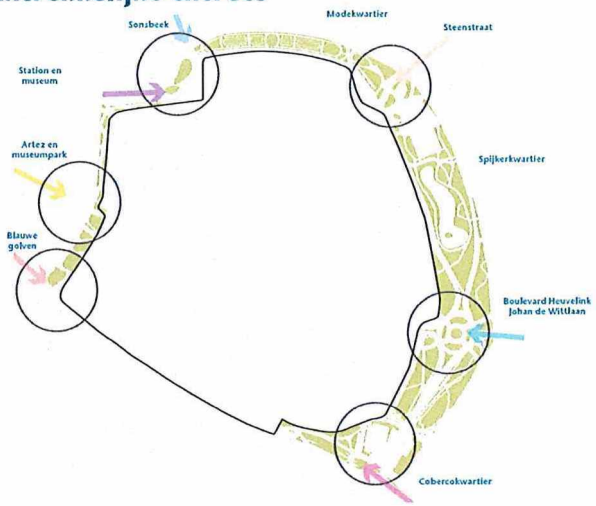
"Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk" geeft de kaders voor de inrichting van de openbare ruimte in de binnenstad. Waarbij het DNA van Arnhem beter tot haar recht komt en de binnenstad groener wordt en meer bomen heeft. Waar meer aandacht is voor verblijven en ontmoeten. Waar een netwerk van koele plekken en routes is zodat iedereen aangenaam kan verblijven in de koelste en "coolste" binnenstad van Nederland. Waar de voetganger op 1 staat en aandacht is voor een inclusieve inrichting.

"De koelste en "coolste" binnenstad van Nederland."

Gemeente Arnhem OMGEVING Klimaat Adaptatie

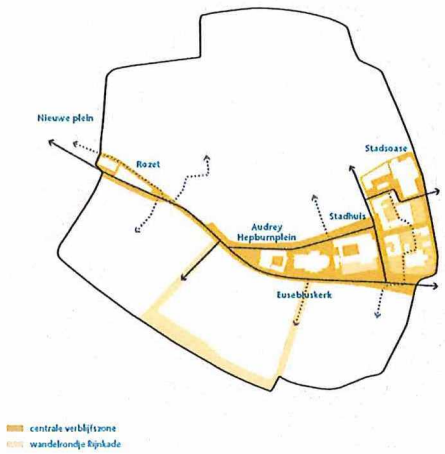
De onderdelen van de openbare ruimte

Aantrekkelijke entrees



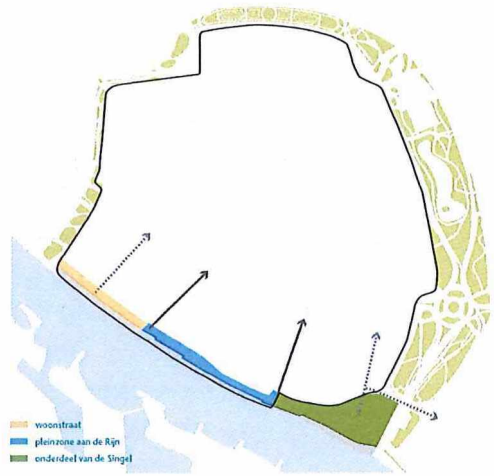
In de toekomst willen we heldere en aantrekkelijke entrees creëren voor de binnenstad. Ze verbinden de binnenstad via de Singel naar de omliggende wijken. Vanaf hier staat de voetganger op nummer 1.

Centrale verblijfszone



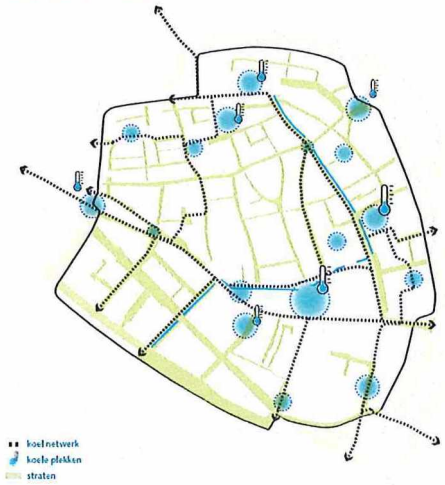
Deze zone is de historische breuklijn tussen de Middeleeuwse stad en de wederopbouwstad. Een plek waar verblijven, ontmoeten en verbinden centraal staat.

Rijnkade



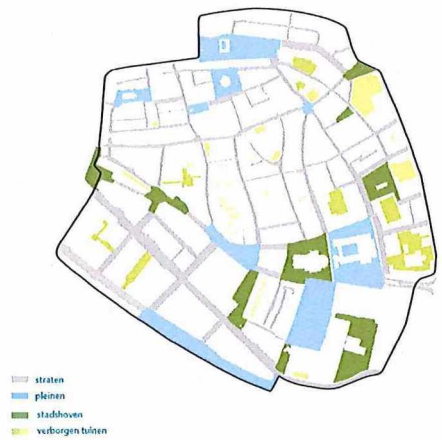
De Rijnkade is een speciale plek om te verblijven. In de visie wordt dit nog verder versterkt met een pleinzone op de bovenkade. Een wandelrondje zal op een veilige en aantrekkelijke manier de Rijnkade verbinden met de centrale verblijfszone.

Koele netwerk



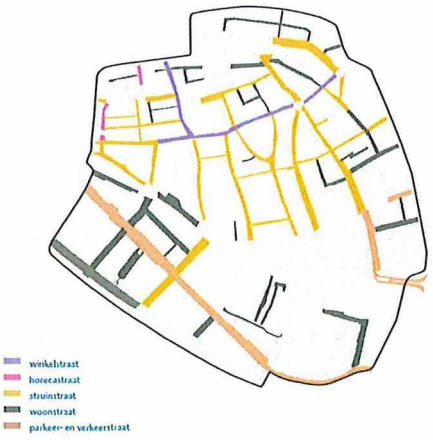
Het koele netwerk brengt verkoeling in de binnenstad. Het gaat langs de verschillende plekken en straten in de stad waar hitte- of wateroverlast is en maakt een netwerk van koele routes en plekken. Een koel netwerk op maat van de hele binnenstad is uniek voor Nederland.

Type plekken



De plekken in de binnenstad waar je elkaar kunt ontmoeten en waar je kunt verblijven zijn nu grotendeels versteend. Naast de pleinen worden 2 nieuwe groene type plekken toegevoegd: de stadshoven en verborgen tuinen. Zo komen er meer groene plekken in de stad waar je in de schaduw kan verblijven en spelen.

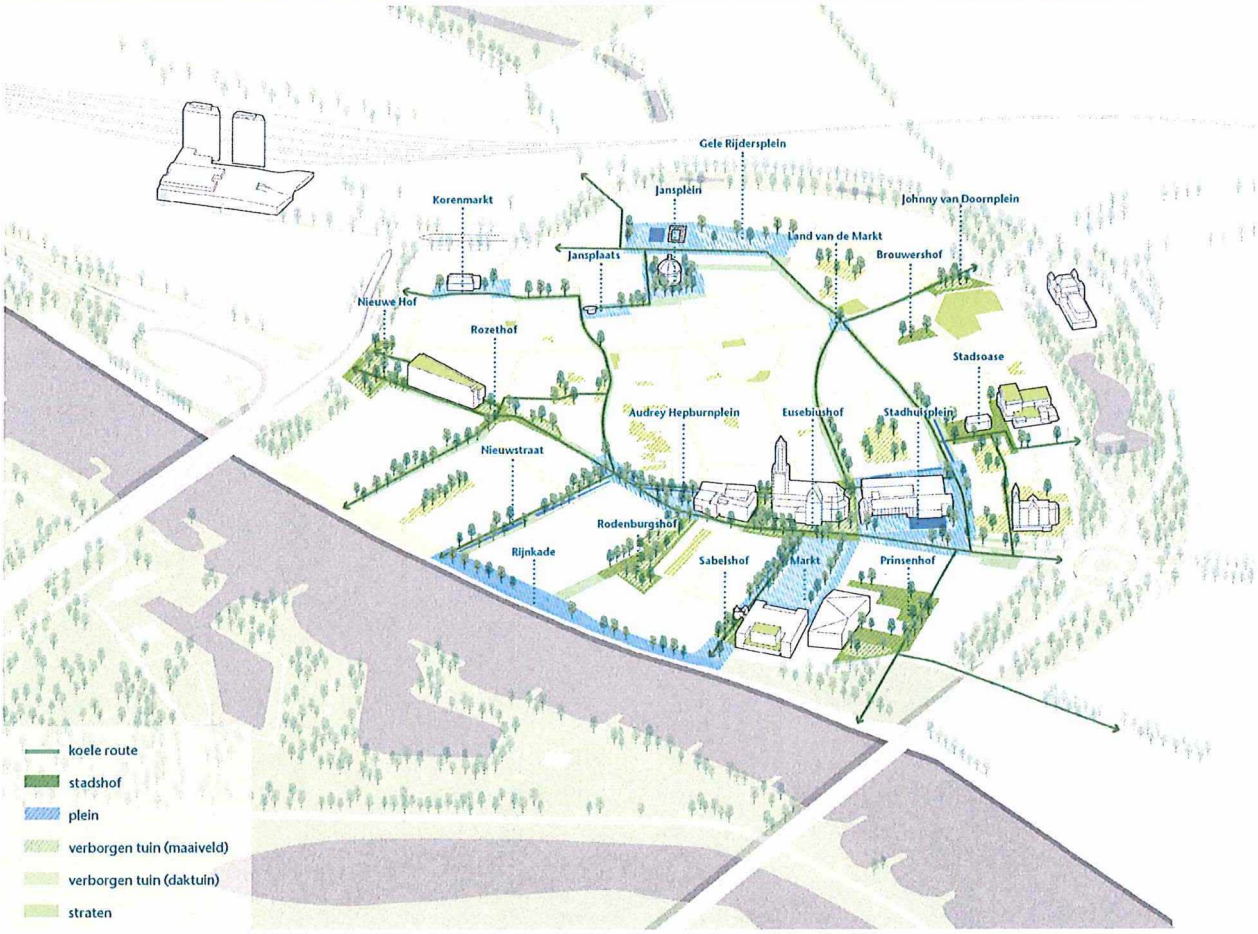
Type straten



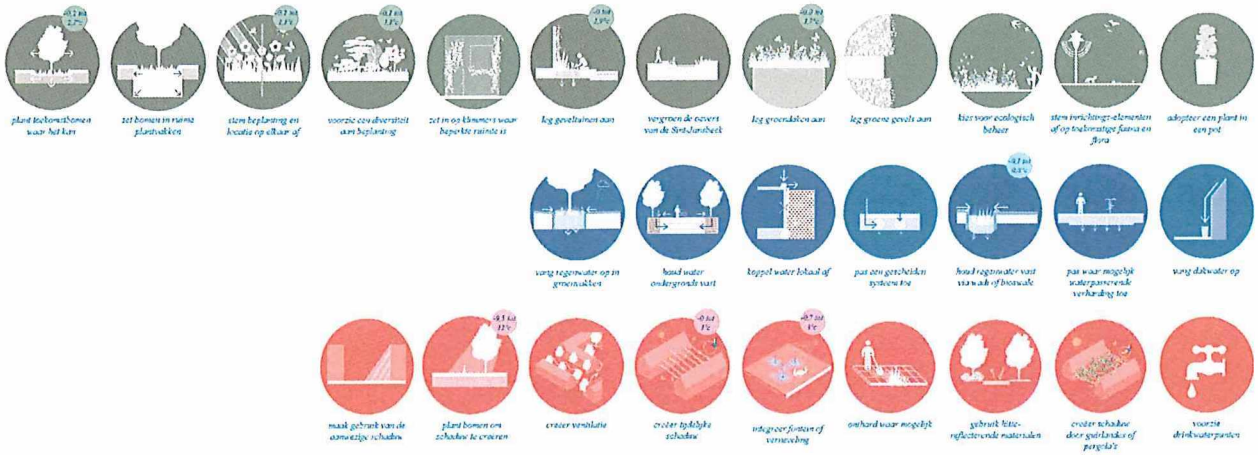
In de toekomst willen we een herkenbare binnenstad. Elk type straat krijgt een inrichting die past bij het karakter van het type straat, waarbij er in ieder geval aandacht is voor verkoeling en verblijfskwaliteit.

Gemeente Arnhem
OMGEVING
Klimaat Adaptatie
Mede gefinancierd door de Europese Unie

Een koel netwerk in de binnenstad



De bouwstenen voor een klimaatadaptieve stad



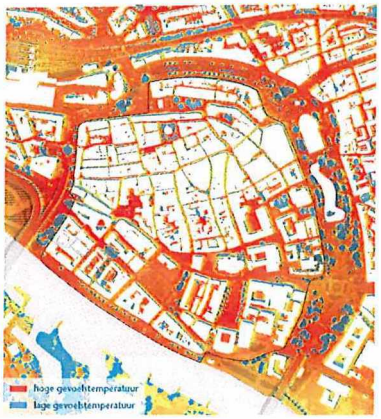
We willen de klimaatopgave voor de hele binnenstad aanpakken door te bouwen aan een netwerk van koele routes en plekken. Dat is uniek voor Nederland. Dit netwerk gaat langs de plekken in de stad waar het nu op warme dagen heel heet wordt of waar wateroverlast is bij een flinke regenbui. Maar het stopt niet alleen bij deze routes. De stad Arnhem heeft als ambitie de hele binnenstad in de toekomst te verkoelen en om daarmee de koelste en "coolste" binnenstad van Nederland te worden.

De bouwstenen geven aan hoe dit kan in de toekomst. Zij bieden voorbeelden om de binnenstad klimaatadaptief te maken. Hoe kan er worden vergroend in de smalle steegjes? Hoe kunnen we de binnenstad verkoelen? En hoe kunnen we omgaan met het water in de toekomst?

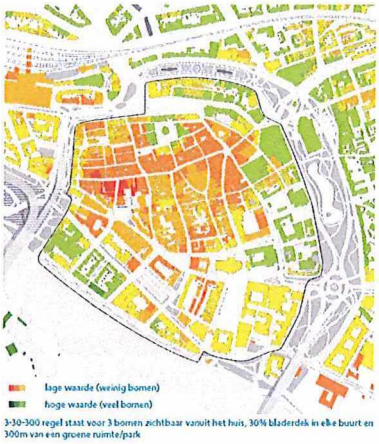
"We maken de binnenstad klimaatadaptief!"

Gemeente Arnhem · OMGEVING landschapsarchitecten, stedenbouw · Klimaatadaptatie · Life · Mede gefinancierd door de Europese Unie

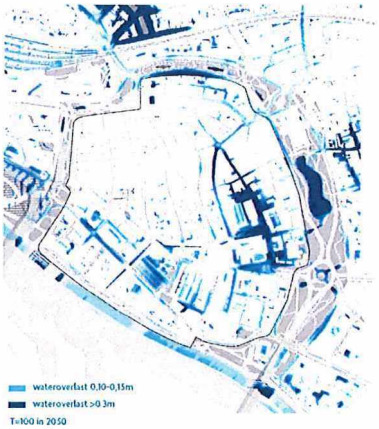
De klimaatopgave in de binnenstad



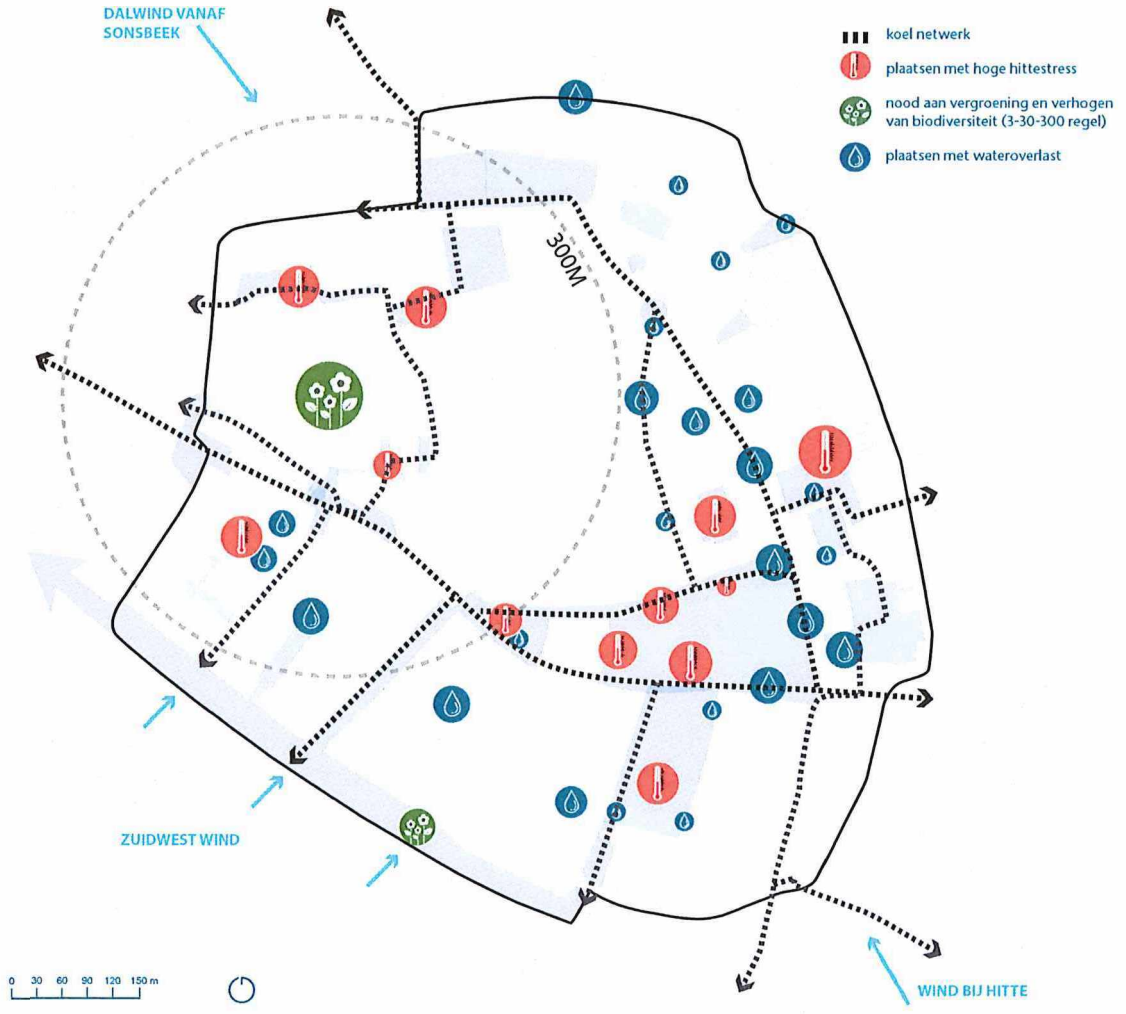
Hitte & wind
Tijdens warme dagen wordt het erg heet in de binnenstad. Vooral op plekken waar veel verharding is en weinig schaduw zoals het Audrey Hepburnplein, het Eusebiushof, rond het Stadhuis en de horecapleinen. Verkoeling is hier in de toekomst gewenst. Hierbij kan op bepaalde plekken slim gebruik worden gemaakt van de wind.



Groen: 3-30-300 regel
Op dit moment zijn er weinig groene plekken in de binnenstad. Dit laat ook de kaart van de 3-30-300 regel zien, in het bijzonder in de westelijke zone van de historische binnenstad en langs de Rijnkade. Het is gewenst meer groene ruimtes te maken in de binnenstad en op zoek te gaan naar manieren om de biodiversiteit te vergroten.



Water
In de binnenstad is er vooral wateroverlast op lager gelegen plekken met veel verharding. Er is wateroverlast in de Beekstraat en Bovenbeekstraat. Er zijn al heel wat acties uitgevoerd om problemen tegen te gaan. Toch liggen er nog heel wat kansen om water op te vangen en lokaal vast te houden.



De binnenstad van Arnhem heeft te maken met het veranderend klimaat. Tijdens warme dagen wordt het erg heet in de binnenstad. Dat komt de leefbaarheid niet ten goede voor mens, plant en dier. Daarom is het gewenst om in de toekomst meer aandacht te geven aan schaduw, verkoeling alsook het voorzien van zones voor wateropvang.

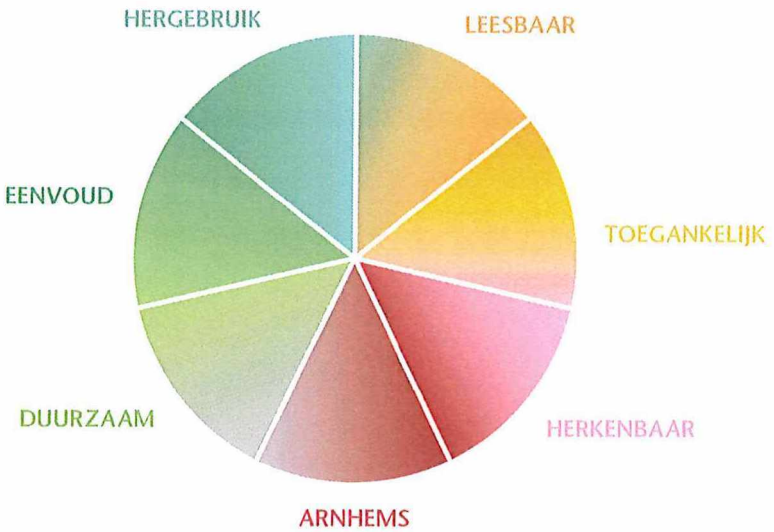
"Er is behoefte aan meer schaduw en verkoeling in de binnenstad."

Gemeente Arnhem · OMGEVING · Klimaat Adaptatie · Mede gefinancierd door de Europese Unie

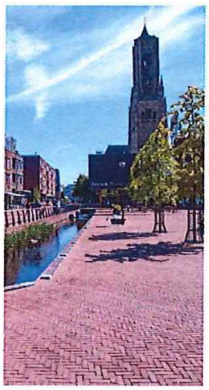
Het DNA van de binnenstad

De Arnhemse stijl

De visie probeert een duidelijke en herkenbare identiteit te maken voor de binnenstad, door middel van een eenvoudige, leesbare en toegankelijke huisstijl: de Arnhemse stijl.
De Arnhemse stijl bouwt verder op de al bestaande onderdelen in de binnenstad en streeft ernaar om de drie kernwaarden groen, creativiteit en vrijheid duidelijker zichtbaar te maken. Deze stijl beschrijft de regels voor de herinrichting van de openbare ruimte.



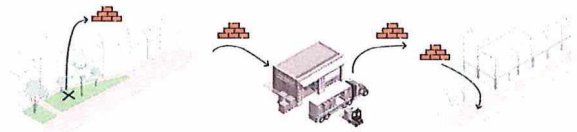
De 4 basisingrediënten



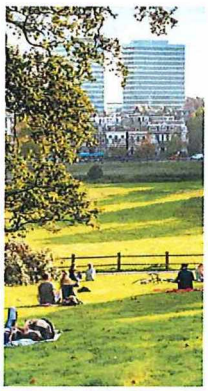
De rode gebakken steen is de basis

De rode gebakken steen is in grote aantallen aanwezig. Ze is kenmerkend voor de binnenstad. Vanuit duurzaamheids-overwegingen en het idee van hergebruik kiezen we ervoor om één basismateriaal te gebruiken, zodat we dit bij toekomstige projecten kunnen hergebruiken.





stap 1: heraanleg woonstraat (vergroening) stap 2: opslag in circulatiebank stap 3: hergebruik bij heraanleg

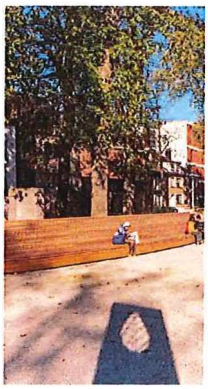


Het groene DNA versterken

Arnhem staat bekend als groene stad, dit groene DNA willen we beter zichtbaar maken in de binnenstad. Door de vergroening van de binnenstad zal ook de leef-, woon- en verblijfskwaliteit verbeteren.



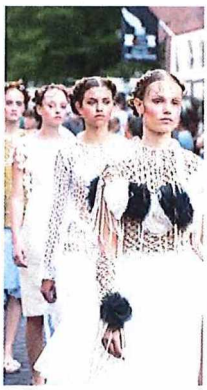




Toegankelijk voor iedereen en voetganger op 1

De binnenstad is in de eerste plaats het domein van de voetganger. Het is essentieel dat iedereen er zich vrij kan bewegen, spelen en verblijven en zich daarbij comfortabel en veilig voelt: inclusief en toegankelijk. Daarnaast kan straatmeubilair de herkenbaarheid van de binnenstad versterken.





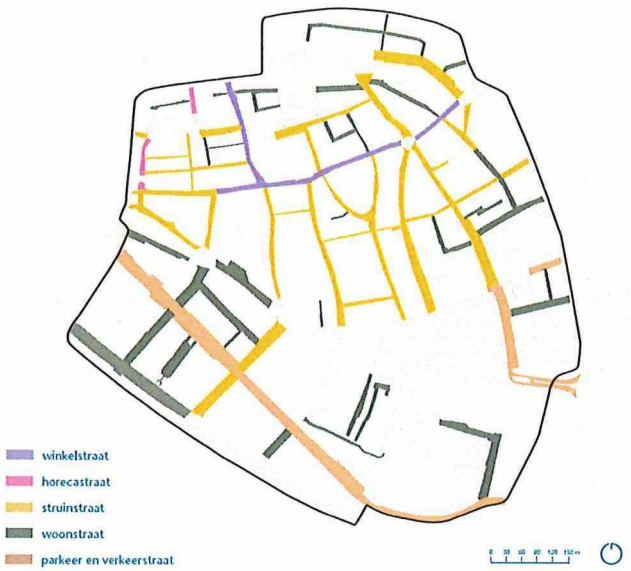
De creatieve sector zichtbaar maken

Arnhem staat bekend als een creatieve stad met talloze creatieve ondernemers, deze creativiteit is nog te weinig zichtbaar in de binnenstad. De Arnhemse stijl wil deze creatieven een podium geven en hen uitnodigen in de openbare ruimte hun werk zichtbaar te maken.



Principes voor de toekomst

Type straten

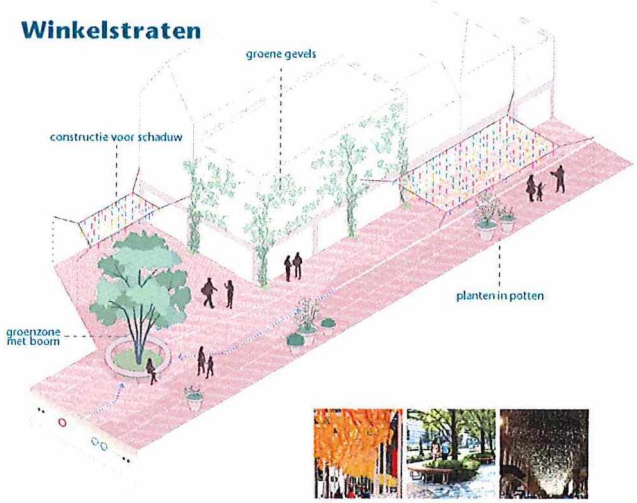


"We willen de Arnhemse kernwaarden zichtbaar maken in de straten."

Straten zijn belangrijke openbare ruimtes in de binnenstad. We willen de binnenstad omvormen tot koelste en "coolste" binnenstad van Nederland. Daar spelen deze straten een belangrijke rol in. Door verkoeling en vergroening kunnen we wonen en verblijven in de binnenstad prettiger maken en de Arnhemse kernwaarden beter zichtbaar maken.

Hoe? Dit hangt af van de breedte en het gebruik van de straat. Door de straten verschillend in te richten, weten inwoners en bezoekers in wat voor soort stuk van de binnenstad ze zijn en wat je daar kan verwachten. Op de afbeeldingen kan je zien hoe de verschillende straten er in de toekomst zouden kunnen uitzien.

Winkelstraten



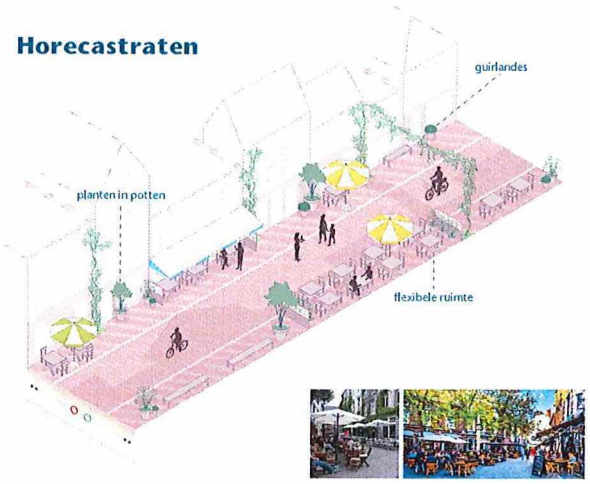
Het winkelen, de toegankelijkheid en de zichtbaarheid van de winkels staat voorop. In de zomer wordt ingezet op het creëren van tijdelijke schaduw. Bomen, planten in potten en groene gevels geven een groener uitzicht aan dit type straat.

Struinstraten



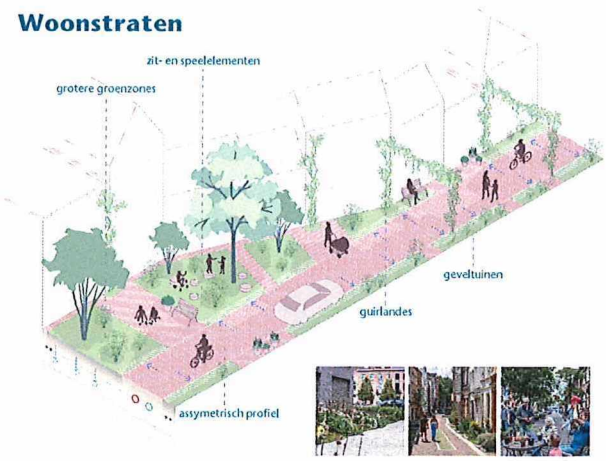
Dit zijn straten waar een mix is van bijvoorbeeld winkels, wonen, bedrijfjes en ambachten. Hier is het belangrijk om (beschaduwde) ruimte te maken zodat je er fijn kunt verblijven, ontmoeten en winkelen. Waar ruimte is voor groen (het DNA van Arnhem) en waar water opgevangen kan worden.

Horecastraten



In de horecastraat vind je een concentratie van restaurants en cafés. Deze straten zijn levendig en drukbezocht. Dit moet ook zo blijven in de toekomst. Er wordt gekozen voor het creëren van tijdelijke schaduw. Klimplanten en planten in potten dragen bij aan een hogere verblijfskwaliteit.

Woonstraten



Een woonstraat is een straat met vooral wonen of woon-gerelateerde functies. In deze straten is er de meeste ruimte voor vergroening. Dit kan door het aanbrengen van geveltuintjes, grotere groenzones en het aanplanten van bomen. Zo zal het nog fijner wonen zijn in deze straten!

Gemeente Arnhem · OMGEVING · Klimaat Adaptatie · Life · Medegefinancierd door de Europese Unie

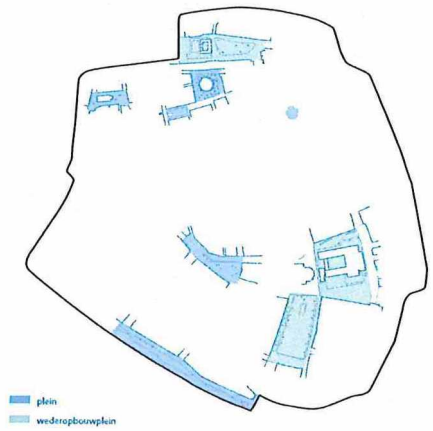
Principes voor de toekomst

"De stadshoven en verborgen tuinen worden de groene oases van de binnenstad."

Type plekken

De belangrijkste plekken in de openbare ruimte van de binnenstad zijn nu allemaal versteend. Het zijn allemaal pleinen. Ze zien er vaak hetzelfde uit en vertellen niet veel over de identiteit van de plek. Dat wil de stad Arnhem in de toekomst aanpakken. Naast de pleinen worden er 2 nieuwe groene type plekken toegevoegd. De stadshoven en de verborgen tuinen. Hieronder kan je lezen wat het verschil is tussen de type plekken en hoe deze er in de toekomst zullen uitzien. Hierbij kijken we naar hoe de plekken worden verkoold en vergroend in relatie tot hun gebruik.

Pleinen



Op de pleinen kan je naar de markt of een optreden gaan. Je kan er genieten van een verkoelend drankje op het terras. Het flexibele gebruik van de pleinen moet ook in de toekomst behouden blijven. Maar er is ook behoefte aan meer schaduw, vooral in de zomer. Dit kan door het aanbrengen van tijdelijke constructies voor schaduw (zoals parasols of doeken) en bomen.

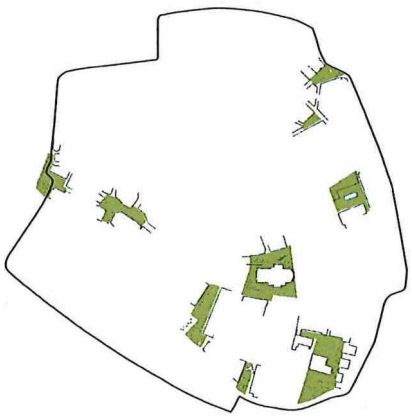
richtcijfers



referenties



Stadshoven



De stadshoven zijn de groene tegenhangers van de pleinen. Dit zijn de koele, groene oases in de binnenstad. Je kan er zitten in de schaduw, spelen of een terrasje doen. Het zijn de plekken waar mensen samenkomen in een groene setting. De plek waar je kan zitten onder de bomen en kan genieten van het groen rondom jou.

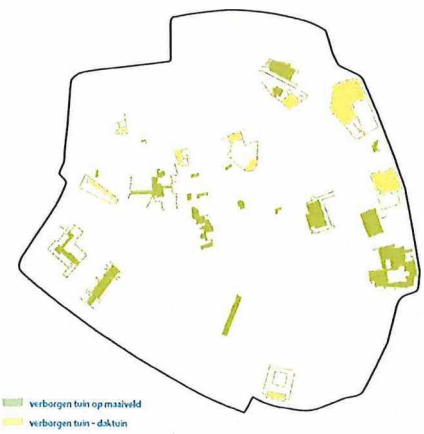
richtcijfers



referenties



Verborgen tuinen



De verborgen tuinen zijn te ontdekken groene plekken in de binnenstad. Ze kunnen gelegen zijn achter gebouwen of op een dak. Ze vormen een nieuwe aanvullende groene wereld in de binnenstad. De tuinen kunnen zowel openbaar als privé zijn. Een goed voorbeeld van hoe zo een tuin zou kunnen zijn, zijn de tuinen van het Spijkerkwartier. Leuke, groene ontdekplekken.

richtcijfers



referenties



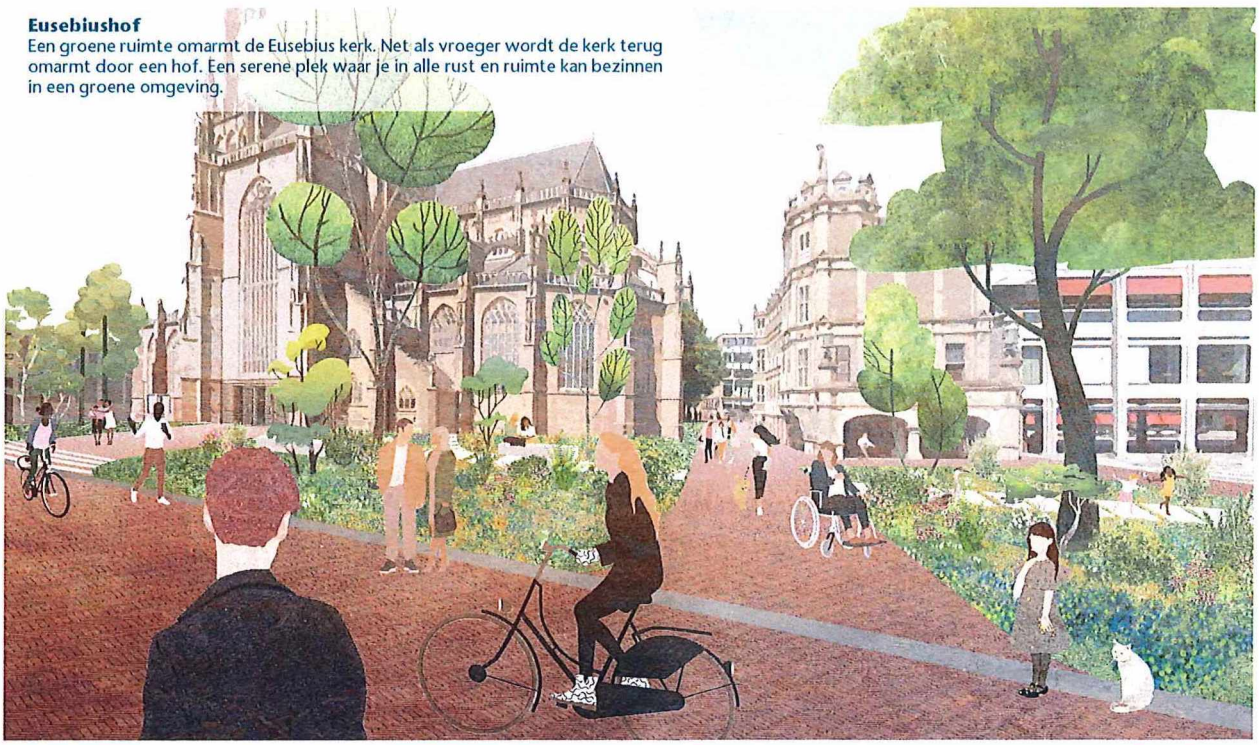
Arnhem · OMGEVING · KLIMAAT ADAPTATIE · Life · Medegefinancierd door de Europese Unie

Inspiratie voor de toekomst

Land van de Markt
Een nevelfontein zou verkoeling en een speels onderdeel kunnen brengen op het Land van de Markt, een pleinzone in de binnenstad. Een plek waar je kan zitten en mensen kan ontmoeten tijdens het winkelen.



Eusebiushof
Een groene ruimte omarmt de Eusebius kerk. Net als vroeger wordt de kerk terug omarmt door een hof. Een serene plek waar je in alle rust en ruimte kan bezinnen in een groene omgeving.



Deze beelden zijn gemaakt als inspiratie voor de toekomst. Ze geven aan hoe de binnenstad eruit zou kunnen zien wanneer de principes van de visie openbare ruimte worden gebruikt. Let wel, het zijn nog geen ontwerpen. Zoals je het op deze beelden ziet, zal het niet 1 op 1 worden uitgevoerd. De plekken moeten nog verder worden ontworpen. Het doel van deze beelden is om te laten zien wat mogelijk is.

"We worden de koelste binnenstad van Nederland."

Gemeente Arnhem · OMGEVING · Klimaat Adaptatie · Life · Medegefinancierd door de Europese Unie

Inspiratie voor de toekomst

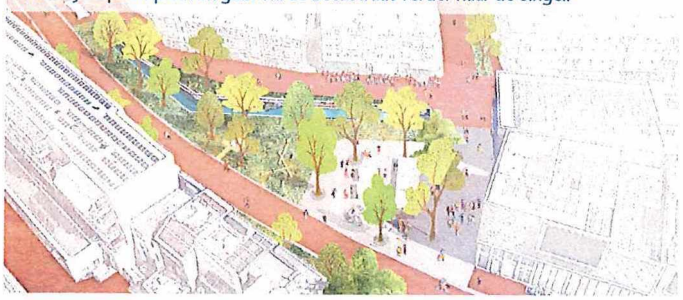
Johnny van Doornplein
Dit groene hof verwelkomt je in de binnenstad. Het is een groene, koele verblijfsplek waar je je vrienden of familie kan ontmoeten om zo verder te gaan winkelen. Kortom een groene, aantrekkelijke entree die je welkom heet in de binnenstad.



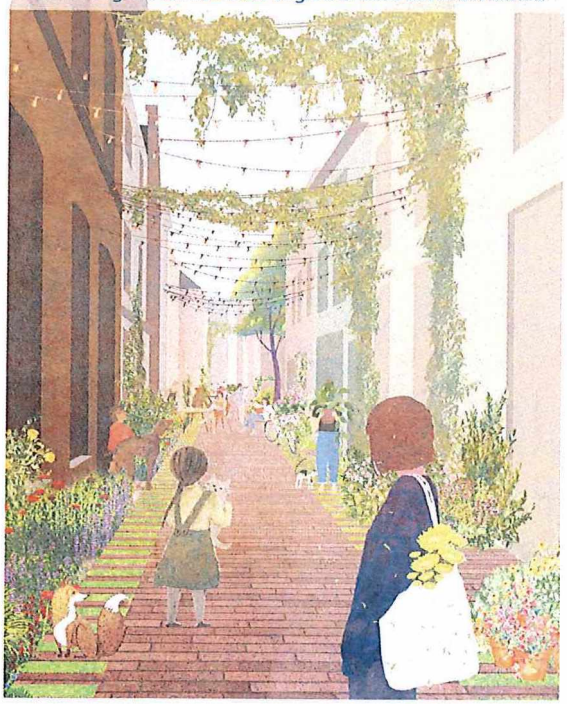
Nieuwe Plein
Het Nieuwe Plein krijgt een groene make-over. De nu verharde buitenruimte wordt vergroend en krijgt meer verblijfskwaliteit. De leefomgeving van de hele buurt wordt zo verbeterd en sluit meer aan bij de sfeer van de Singel.



Audrey Hepburnplein – Sint-Jansbeek
De Sint-Jansbeek is de ideale partner om de binnenstad te verkoelen. Het is een groene ader die door de binnenstad loopt. Ze verbindt de Rijnkade met het Audrey Hepburnplein en gaat via de Beekstraat verder naar de Singel.



Steegjes en straatjes
Ook in de typische kleine Arnhemse steegjes is er ruimte voor vergroening. Klimplanten, lage beplanting en af en toe een kleine boom. Het geeft een heel ander en groener beeld aan de binnenstad.



Deze beelden zijn gemaakt als inspiratie voor de toekomst. Ze geven aan hoe de binnenstad eruit zou kunnen zien wanneer de principes van de visie openbare ruimte worden gebruikt. Let wel, het zijn nog geen ontwerpen. Zoals je het op deze beelden ziet, zal het niet 1 op 1 worden uitgevoerd. De plekken moeten nog verder worden ontworpen. Het doel van deze beelden is om te laten zien wat mogelijk is.

"Een plek waar verblijven en ontmoeten op 1 staat."

Gemeente Arnhem · OMGEVING · Klimaat Adaptatie · Mede gefinancierd door de Europese Unie

Bijlage 5
Overzicht opgehaalde reacties tijdens de informatiedagen op vrijdag 24 en zaterdag 25 mei 2024 op het Johnny van Doornplein

Inleiding

Voor het project Visie Openbare Ruimte en Koel Netwerk Binnenstad zijn in het kader van de communicatie op vrijdag 24 en zaterdag 25 mei informatiedagen georganiseerd in de openbare ruimte op het Johnny van Doornplein (van 9.00 tot 16.00 uur). Daarvoor is op het plein tussen het bewegend bos een tent met picknickbank geplaatst. Er zijn negen communicatieborden neergezet waarbij ambtenaren en twee ontwerpers van Buro OMGEVING uit België in gesprek zijn gegaan met bewoners, ondernemers en bezoekers van de binnenstad over de visie.

Algemeen

Er zijn veel geïnteresseerden langs geweest. Ruim 300 mensen (zaterdagochtend 112 en ’s middags 85 geteld) hebben de informatiestand bezocht waarvan een groot deel het gesprek is aangegaan.
De bezoekers hebben deze manier van informeren zeer positief ervaren. Ook de collega’s die erbij waren vonden deze interactieve vorm van participeren goed werken.

- Nagenoeg iedereen die we gesproken hebben is zeer enthousiast over de visie openbare ruimte
- Er is veel vraag naar extra informatie en hoe ze het proces verder kunnen opvolgen.
- Algemene vragen die vaak terugkomen:
    - Op welke termijn zal dit worden uitgevoerd?
    - Wanneer gaan ze aan de slag?
    - Is er budget voorzien?
    - Hoe staat het met beheer?

Opgehaalde reacties op de Visie

Positieve/algemene reacties

- Eusebiuskerk: het beeld schetst een leuke plek om te verblijven en te zitten na een bezoek aan de markt. Nu is dit niet aangenaam en zijn er niet vaak mensen die rond de kerk verblijven.
- Mooi plan, mooie beplanting.
- Groen maakt wonen in de binnenstad plezierig.
- Het klimaat is heel belangrijk.
- Aanpak hittestress prima.
- Positief over verminderen verkeer, geen zwerffietsen en koeling van een warme plek.
- Veel interesse in wat de gemeente gaat doen en goed dat de hittestress wordt aangepakt.
- Het plaatsen van fietsen in een fietsenstalling werd zeer positief ontvangen
- Jammer dat rondom Focus het plein dicht is gebouwd.
- Fijn vergroening, zeker als je komt lopen vanuit Klarendal.
- De Van Muijlwijkstraat is ook een grote verbetering.
- Mooi, veel inspiratie voor de toekomst, meer kleur in de stad (met groen).
- Arnhem maakt er een puinhoop van maar jullie zijn goed bezig.
- Groen rondom de Eusebiuskerk is positief.
- Alle wijken zouden moeten samenwerken aan groen in de wijk.
- Er is goed nagedacht. Dit plan is de goede richting.
- Wateroverlast plat dak buur, daardoor ook overlast van muggen.

- Opmerking, dat Focus nooit gebouwd had moeten worden.
- Veel mensen positief over de plannen en dat we op straat laten zien waar we mee bezig zijn.

Reacties die al in de visie zitten en meegenomen worden:

- Ergens dicht bij de Korenmarkt is er een leegstaande ruimte/parkeerplaats die potentie biedt voor vergroening.
- Bewoners uit de Rijnstraat: er is geen groen in de buurt. Er is nood aan vergroening op wandelafstand.
- Groenvormen meenemen als maatregel tegen graffiti. De bewoner heeft last van heel wat graffiti in de buurt. Onlangs werd gevelgroen en een geveltuintje in de straat toegepast en zie je dat er ook hierdoor minder graffiti komt.
- Gebruik van inheemse beplanting stimuleren volgens Arnhemse kernwaarden.
- Werd er rekening gehouden met andere sectoren? Is dit een integraal verhaal of werd er enkel gekeken richting klimaat en vergroening. In de getoonde analyse is dit nu niet zichtbaar. Belangrijk om niet hier en daar iets te doen, waardoor het dan later weer moet opengebroken worden om opnieuw aan te leggen. Hou rekening met rioleringswerken, mobiliteitsverandering om de hele straat/plek integraal aan te pakken.
- Vandaag wordt nog veel ruimte ingenomen door parkeren op het maaiveld. Deze zouden kunnen verdwijnen in de toekomst.
- Het vergroenen van daken of daktuinen aanleggen is een goed idee.
- Verharde tuinen in wijken zijn een groot probleem alsook hitte die wordt opgeslagen en afgegeven door gebouwen. Buiten regels voor de openbare ruimte dient dit ook in stedenbouwkundige regels/visie te worden uitgewerkt. Zeker in de historische binnenstad is dit een probleem.
- Fijn dat de visie groener wordt, kunnen er ook groene gevels komen?
- Zijn er mogelijkheden om in het gras te kunnen liggen in de binnenstad?
- Komen er zitplaatsen in het groen en langs het hele koele netwerk? De zitplaatsen op het Johnny van Doornplein worden al gemist.
- Hoe groener hoe beter, maar wel ruimte voor terrassen.
- Pas groen niet ad hoc toe, maar vanuit een structuur.
- Kijk of straten kunnen worden versmald (minder zoninval, net zoals in Zuid-Europa) door groene galerijen toe te passen.
- Geef bewoners eigenaarschap groen.
- Vergroen het dak van de parkeergarage met overhangende groen naar gevel.
- Kan er ook eetbaar groen in de binnenstad komen?
- Let ook op allergene planten.
- Het stationsgebied is vandaag ook erg verhard. Hier is meer groen nodig. Zijn hiervoor plannen in opmaak? Werd dit meegenomen in de visie?

Reacties voor het vervolg van de visie; wordt het ook uitgevoerd?

- Meermaals kwam de vraag naar het vervolg van de visie. Wordt deze visie ook uitgevoerd? Zijn er al vervolgstappen vastgelegd? Voor de bewoners is het belangrijk om te zien dat het niet enkel op papier blijft maar ook in werkelijkheid vorm krijgt.
- Twee vragen of het alleen bij een visie blijft of dat die ook wordt uitgevoerd.
- Hoe verloopt het bestuurlijk proces?
- Is de verneveling op het Land van de Markt realistisch?
- Een aantal jongeren vroeg expliciet of en hoe ze de verdere gang van zaken rond de visie konden volgen evenals de uitvoering ervan.

- Wat met enige regelmaat terugkeerde waren opmerkingen in de trant van ‘Mooie plannen, nu de uitvoering!’. Aantal mensen betwijfelt of dit ooit wordt uitgevoerd of dat het in een lade verdwijnt.
- Het mag Radicaler: AKU monument weg en groen terug.

Reacties t.a.v. beheer

- Een belangrijke vraag is hoe de gemeente dit gaat beheren en of er dan genoegd budget is.
- Momenteel is beheer een grote opgave in en rond de binnenstad. De aangelegde perkjes/geveltuinen worden slecht onderhouden als de bewoners er niet zelf voor instaan. Als inwoners zelf hun geveltuin kunnen aanleggen en onderhouden via subsidies/tips van de gemeente kan dit werken.
- Belangrijk om een omvorm van het beheer mee te nemen met de visie. Meer focus waar mogelijk op extensief beheer in plaats van intensief beheer. Op die manier ziet men meer slaagkansen bij het vergroenen en verkoelen van de binnenstad.
- Vele van de groenvakken zijn een ophoping voor vuilnis en uitwerpselen van honden.
- Met grote regelmaat werd aandacht (en dus middelen) gevraagd voor beheer en onderhoud. Letterlijk werd gezegd: ‘Als je iets moois aanlegt, moet je het mooi houden’, ‘Rommel trekt rommel aan en dat wordt een neerwaartse spiraal’, ‘Bezuinigen op beheer is uiteindelijk duurder dan niet bezuinigen’.
- Kan er bij vuilnisbakken een separate, losse opvang voor blik komen?
- Hoe houd je openbare ruimte met het groen mooi.
- Aandacht voor onderhoud (vallend blad).
- Denk aan poepzakjes bij alle tuintjes.
- Hoe zal water worden gegeven in droge periodes? Hier dient ook rekening mee gehouden te worden.

Reacties t.a.v. de Jansbeek

- Vraag om een vernevelingssysteem te koppelen aan de Sint-Jansbeek. Verkoeling op momenten wanneer het extreem warm is. Ook kan er water uit de Sint-Jansbeek gebruikt worden om de verharding te verkoelen/ schoon te maken.
- De Jansbeek wordt in de binnenstad gemist als het gaat over koele routes.
- Betrek de beek en de singels bij de plannen.

Reacties t.a.v. versterken spelen

- Er zijn meer kansen voor spelen in de binnenstad. Zeker voor bezoekers kan dit nog worden versterkt in de toekomst.
- Is het mogelijk de verkoeling te kwantificeren: vindt er verkoeling plaats met één graad, meerdere of tien graden? Bij uitwerking koele plekken graag ruimte voor sport en bewegen.
- Meermaals wordt aandacht gevraagd voor de kinderen, dus zorg dat er water en spel wordt toegevoegd aan de visie.

Reacties t.a.v. fietsen

- Fietsen zijn echt wel een probleem in de binnenstad. Fijn dat hitte wordt aangepakt, heel positief.
- Waar moet ik mijn bakfiets kwijt, maak ruimte voor de bakfiets.
- Fijn dat de fietsen van het plein zijn weggehaald. Wel is zorg dat het fietsparkeren zich verplaatst naar de overkant (Looierstraat). Een bewoner pleit daarom voor 24-uurs opening fietsenstalling.
- Pak de fietsenkelder aan.

Reacties die betrekking hebben op andere projecten

- Momenteel zijn er slechts twee oversteken aan het Nieuwe plein waar er vroeger drie waren. Ofwel kan je de binnenstad bereiken via de Blauwe Golven of via de kant van het Station. Het is onveilig en zorgt voor geen goede connectie tot de binnenstad.
- Ter hoogte van de Rijnkade zijn nu heel wat hangplekken, mogelijk kan hieraan iets worden gedaan (in het project van de Rijnkade?).
- Rijnkade: kan er groen komen op het bestaande muurtje voor de woningen? Hier liggen namelijk vaak daklozen.

Reacties t.a.v. het bewegend bos/Johnny van Doornplein

- De aanpak van het Johnny van Doornplein leverde bijzonder positieve reacties op.
- Vraag om twee extra bomen op Johnny van Doornplein.
- Zorg over verkeersgedrag van mensen op deze drukke plek. De voetganger is hier niet veilig.
- Een bewoner vraagt om vergroening van het dak boven de Cool Blue dat een heel groot oppervlak heeft.
- Het grootste probleem op deze plek zijn de fietsen, vooral die de hele dag en nacht blijven staan.
- Waarom zijn in de tijdelijke situatie de bakken voor bomen en planten (bewegend bos) zo groot? Dat levert ook weer onveilige situaties op. Denken jullie hierover na?
- Een belangrijke opmerking, kwam van een oudere dame. Zij vroeg, in het licht van de tijdelijke herinrichting van het Johnny van Doornplein, aandacht voor goede en beschutte openbare zitplekken (dus geen terrassen) voor ouderen en kwetsbare mensen.
- Het terras niet midden op plein maar tegen de gevel bij definitieve invulling plein. Nu looproute wel recht maar de looproute midden over plein is logischer/ fijner.
- Let op verplaatsing probleem van Johnny van Doornplein naar Looierstraat, nu al toename van verrommeling met terrassen op de stoepen. Let op voor hap snap keuzes groen, maak structurele keuzes.
- De bankjes op het Johnny van Doornplein worden gemist (Loempiakraam, rustig zitten).

Vragen over wonen in de binnenstad

- Geen geld uitgeven aan dit soort dingen. Woningbouw is belangrijker. Meer bouwen voor Arnhemmers, vluchtelingen en daklozen. Kinderen wonen uit noodzaak thuis. Bouw dan vooral goedkope woningen. Niet 30% maar 60%.
- Veel leegstand in winkels is zorgelijk, worden er ook woningen gebouwd?
- Meer bewoners in de binnenstad. Er kunnen meer mensen in de binnenstad wonen er is veel leegstand boven winkels, dan wordt het ‘s avonds ook veiliger op straat. In de avond leeft de binnenstad nu niet

Reacties m.b.t. overlast/gevoel van onveiligheid

- Er kwamen vragen/suggesties over voldoende aandacht voor verlichting en sociale veiligheid.
- Er gaven drie personen aan dat de overlast in het centrum is toegenomen, dat dit iets doet met de beeldvorming en gevoel van veiligheid.
- Twee daklozen geven aan dat zij de hele dag door de stad zwerven omdat ze niet naar een dagopvang kunnen.
- Overlast van zwervers bij Rozet.

- Wat gaat er gebeuren met alle zwervers? Gaan ze ook weg uit de binnenstad? Wordt er op stadsniveau gekeken naar een oplossing voor de zwervers?

Reacties m.b.t. openbare toiletten

- Openbare toiletten worden gemist.
- Werden openbare toiletten meegenomen in de visie?

Bijlage 6
Ingediende reactie Stichting Jansbeek boven Water



Aan Visie Openbare Ruimte en Koele Netwerk
visiebinnenstad@arnhem.nl 23 mei 2024

Beste mensen,
graag willen we meedenken met de uitvoering van het Koele Netwerk in de stad Arnhem.

Daaraan kan de Sint Jansbeek een stevige bijdrage leveren. Hij is nu al bijzonder duidelijk aanwezig in de zuidelijke binnenstad en levert daar al veel verkoeling op!

Daarom promoten wij, de **stichting Jansbeek boven Water**, de aanleg van de 2e fase van de beek vanaf het Gele Rijdersplein door de Bovenbeekstraat, via het Land van de Markt en de Beekstraat aansluitend op de eerste fase bij de Sint Catharinaplaats.

In de gemeenteraad is het naar boven halen van de beek al vele jaren onderwerp van discussie geweest zoals u uit de opsomming aan de achterzijde van deze brief kunt lezen:

En opnieuw stemde de gemeenteraad op 24 november 2021 over een motie van D66, CDA en Christen Unie om bij de herinrichting van het Gele Rijdersplein rekening te houden met een latere aanleg van de beek op het plein. Met 37 stemmen voor en slechts één partij tegen werd deze motie volmondig aangenomen!

En nu wordt dit jaar begonnen met de al lang noodzakelijke restauratie van het AKU monument op het Gele Rijdersplein! En wordt het hoog tijd om de aanlegroute naar de beek op het Gele Rijdersplein in de plannen te betrekken! Vooral omdat in 2027 het Willemsplein op de schop gaat en dan tegelijk de aanvoerroute van de Jansbeek aangelegd kan en moet worden!

Met vriendelijke groet,

stichting Jansbeek boven Water

Edwin Kemers, voorzitter

Johan Wolthuis, secretaris,
johanwolthuis@yahoo.co.uk

Johannes Kon, bestuurslid